

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA
NACIONALNI URED ZA KATOLIČKE ŠKOLE
HRVATSKA POKRAJINA DRUŽBE ISUSOVE

**ISUSOVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA S
PRAVOMJAVNOSTI U OSIJEKU
ODGOJNO-OBRAZOVNI PROJEKT**

Siječanj 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. POVIJEST ŠKOLE.....	5
3. ŠKOLA DANAS.....	6
4. IDENTITET ŠKOLE.....	8
4.1. Vizija isusovačkog odgoja i obrazovanja	9
4.2. Ciljevi isusovačkog odgoja i obrazovanja	10
5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA.....	11
5.1. Isusovačka škola	11
5.2. Odgojni ambijent.....	13
5.3. Cura personalis	14
5.4. Isusovačko vodstvo škole.....	15
5.5. Nastavnik.....	16
5.5.1. Nastavnici u Isusovačkoj školi	17
5.5.2. Nenastavno osoblje.....	20
5.5.3. Trajna formacija.....	21
5.5.3.1. Stručna formacija.....	21
5.5.3.2. Duhovna formacija.....	22
5.5.4. Odnos nastavnik – učenik.....	22
5.5.4.1. Dodatni, dopunski i izvannastavni rad s učenicima.....	23
5.5.4.2. Individualni razgovori s učenicima.....	23
5.5.4.3. Natjecanja.....	23
5.5.4.4. Molitva.....	24
5.5.5. Odnos nastavnik – roditelji.....	24
5.5.5.1. Individualni razgovori s nastavnicima.....	25
5.5.5.2. Roditeljski sastanci.....	25
5.5.6. Odnos među nastavnicima.....	26
5.5.7. Nastavnik vjeronauka.....	26
5.5.8. Duhovnik škole.....	27
5.6. Obitelj – prva i trajna odgojna zajednica.....	28
5.6.1. Odnos škola – obitelj.....	28
5.6.1.1. Predavanja/tribine.....	29

5.6.1.2. Zajednička misna slavlja.....	29
5.7. Učenik u središtu odgoja.....	29
5.7.1. Učenici u isusovačkoj školi.....	30
6. NAŠA PEDAGOGIJA.....	31
6.1. Ignacijanska pedagogija	32
6.2. Ignacijanska pedagoška paradigma	33
6.2.1. Kontekst učenja	35
6.2.2. Iskustvo	35
6.2.3. Razmatranje	36
6.2.4. Djelovanje	37
6.2.5. Vrednovanje	38
6.2.6. Važnost vrijednosti	39
6.3. Odgojno-obrazovne ponude.....	41
6.3.1. Vjerske aktivnosti – Vjersko oblikovanje.....	41
6.3.2. Kulturne aktivnosti.....	42
6.3.3. Sportsko-rekreativne aktivnosti.....	43
6.4. Preventivni rad s učenicima.....	43
6.4.1. Trajna prisutnost.....	43
6.5. Odgojni autoritet i pravila.....	44
6.6. Oporavak i osnaživanje.....	44
6.6.1. Pedagoške mjere.....	44
6.6.2. Radionice	44
6.7. Vrednovanje.....	44
6.7.1. Izvještaji na polugodištu i na kraju školske godine.....	45
6.5.2. Ankete o učiteljima i stručnoj službi.....	45
6.8. Suradnja s drugim školama.....	46
6.8.1. Susreti katoličkih osnovnih i srednjih škola na biskupijskoj razini.....	46
6.8.2. Susreti katoličkih škola na državnoj razini.....	46
7. Literatura.....	47

1. UVOD

Katolička škola je škola za osobu i škola koju čine osobe. Svaka osoba, u svojim materijalnim i duhovnim potrebama u srcu je Isusova učenja – zato je razvoj osobe cilj katoličke škole.

U svome poslanju, povjerenom joj od Isusa Krista, Crkva pronalazi razlog za osnivanje i djelovanje katoličkih škola. To poslanje je dovesti čovjeka do njegova ljudskog i kršćanskog savršenstva, do njegove zrelosti u vjeri. Upravo na tom poslanju temelji se odgojno-obrazovni projekt koji treba imati i provoditi svaka katolička škola, a u kojemu se skladno stapaju vjera, kultura i život. Osnovno obilježje tog projekta je sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti, potraga za istinom. Projekt usmjerava prema poruci spasenja, tako da svjetlo vjere obasjava spoznaje o svijetu, životu i čovjeku, koje učenici postupno stječu.

Kongregacija za katolički odgoj izdala je odredbe i smjernice prema kojima posebnu pozornost treba posvetiti općim kriterijima koji moraju usklađivati kulturalne, didaktičke, društvene, građanske i političke odabire. Ti odabiri moraju uvijek biti vjerni Evanđelju koje naviješta Crkva. Stoga je temelj odgojno-obrazovnog projekta sam Isus Krist, misliti i djelovati po Evanđelju, prihvaćajući blaženstva za normu života. Upravo zbog toga u katoličkoj školi evanđeoski principi postaju norme odgoja, nutarnji pokretač i konačno odredište samog odgojno-obrazovnog projekta, a on postaje uvjerljiv samo ako ga ostvaruju osobe koje su motivirane, svjedoci živoga susreta s Kristom u kojem jedinom čovjek pronalazi pravo svjetlo života.

Takav odgojno-obrazovni projekt može se ostvariti samo zajedničkim naporom cijele odgojno-obrazovne zajednice. Zadaća svih koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu u školi je stvoriti miran i radu prilagođen ambijent gdje svatko izvršava vlastite dužnosti, znajući da može računati na razumijevanje i odgovornost svih i stvoriti ozračje iskrenog dijaloga koji olakšava međuljudske odnose.

2. POVIJEST ŠKOLE

Isusovačku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti u Osijeku osnovao je Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove u Zagrebu. Odluka o osnivanju donesena je 10. veljače 1998. godine.

Rješenjem Ministarstva prosvjete i športa od 25. lipnja 1998. (KLASA: UP/I^o- 602-03/98-01/25; URBROJ:532-01/98-3) škola je dobila dopuštenje za početak rada prema nastavnom planu i programu klasične gimnazije u četverogodišnjem trajanju i stekla pravo javnosti.

Na zahtjev Osnivača isto Ministarstvo dopisom od 9. srpnja 1998. godine (KLASA: 602-03/98-01/35; URBROJ: 532-02-02/2-98-07) dalo je suglasnost za upis učenika u prvi razred školske godine 1998./99. i time uključilo nasu školu u Strukturu i opseg upisa. Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku upisana je u sudski registar ustanova u Trgovačkom sudu u Osijeku s matičnim brojem subjekta MBS: 030059109.

Na temelju tih odluka i rješenja škola je počela s radom u rujnu 1998. godine, tj. sa školskom godinom 1998./99. u prostorijama II. gimnazije u Osijeku u Ulici Kamila Firingera 5. U prvi razred tada se upisalo svega 23 učenika. Tako je bilo formirano samo jedno razredno odjeljenje. U naredne dvije godine u prve razrede je upisivano po dva razredna odjeljenja kako je predviđeno prema planu upisa Osnivača škole i odobrenju Ministarstva.

Godine 2000./01. škola se preselila na današnju lokaciju, Bastion VIII, trg Vatroslava Lisinskog 1.

Ravnatelji škole:

1. mr.sc. Pero Mijić - Barišić ravnatelj u osnivanju do rujna 1998.
2. prof. Petar Galauner 1998. - 2001.
3. mr.sc. Mirko Nikolić 2001./2002.
4. mr.sc. Ivan Matić 2002. – 2010.
5. mr.sc. Ivica Musa 2010. – 2014.
6. mr.sc. Sebastian Šujević 2014. - danas

3. ŠKOLA DANAS

Sama odgojno-obrazovna povijest i tradicija našeg naroda povezana je s Družbom Isusovom, isusovcima. Prvu gimnaziju modernoga doba isusovci osnivaju 1607. godine, a isto tako i prvo hrvatsko sveučilište 1669. godine.

Klasična gimnazija? Pruža kvalitetan program odgoja i obrazovanja, iskustvom i tradicijom provjeren i potvrđen okvir koji priprema i osposobljava za izgrađivanje u zrele zauzete građane, za zanimanja za koja su djeca darovana talentima i afinitetima, kako bi uspješno nastavili željeno školovanje izabranim studijem. Time se svjesno zauzimamo za osobnu izgradnju naših učenika, kao i za širu perspektivu i prosperitet naše društvene zajednice.

Katolička gimnazija? Pripada krugu katoličkih škola koji se sve više šire iz potreba i izazova vremena i društva. Kao „katolička gimnazija“ želimo, pozvani smo i biramo više. Bitna nam i prevrijedna čovjekova duhovna dimenzija – ona koja veže i prožima sve čovjekove dimenzije, sposobnosti i darovanosti te ih uzdiže – um, pamćenje, osjećaje, slobodnu volju, maštu, kreativnost... One dolaze do izražaja i bivaju potaknute kroz različite nastavne i izvannastavne aktivnosti. Prožete Gospodinom, njegovim opredjeljenjem, prisutnošću, stilom života, vrijednostima koje donose i rast i sazrijevanje i osposobljavanje i znanje, ali i posvećenje, svetost, spasenje i Kraljevstvo Nebesko. Vjera, pouzdanje i računanje na Gospodina u izazovu života. Na nama je poticati, usmjeriti, podržati.

Isusovačka gimnazija? Specifičan katolički stil u kojem pedagogiju ne želimo svesti na puku metodologiju: „Intelektualni razvoj do punine bogomdanih darova prvi je i prevažan cilj isusovačkog obrazovanja. Njegov cilj nije samo nagomilavanje informacija ili čista priprema za određeno zanimanje. Iako je i to samo po sebi važno – već štoviše cjelovit rast svake osobe koji vodi u djelovanje. Djelovanje koje je posebno prožeto duhom i prisutnošću Isusa Krista, Sina Božjega, čovjeka za druge. Svrha je takva djelovanja poticanje učenika na samodisciplinu i inicijativu, integritet i brižljivost. U isto vrijeme izoštrava se uočavanje previđanja i površnosti razmišljanja nedostojnog osobe, ili još bitnije, opasnog za svijet u kojem su on i ona pozvani služiti i djelovati.“ „Naš ideal je svestrana osoba koja je intelektualno kompetentna, otvorena napredovanju, religiozna,

koja ljubi, i koja je predana pravedno djelovati u velikodušnom služenju Božjem narodu.“

„Namjera nam je formirati vođe u služenju, kompetentne, savjesne i suosjećajno predane mladiće i djevojke.“ (*The Characteristics of Jesuit Education*, 167 - p. Peter-Hans Kolvenbach SJ, General Družbe Isusove 1983-2008.)

Isusovački duh pomaže i ohrabruje u toj bliskosti s Isusom Kristom kroz različite aktivnosti, one već razrađene kao i one nove. Pišući *Ustanove* Družbe Isusove (1540.), Sv. Ignacije navodi kako je cilj isusovačkih škola „poboljšanje života i učenja na veću slavu Božju i na opće dobro“. Baš kao što *Ratio studiorum* stavlja meso na kosti ove oskudne izjave generacijama isusovačkih učitelja od svoje objave 1599. do obnove Družbe i njezinih škola u 19. stoljeću, tako i *Značajke isusovačkog odgoja i obrazovanja* nude viziju isusovačkog odgoja i obrazovanja u našem vremenu.

Karakterističan duh još uvijek obilježava one škole koje se uistinu mogu nazivati isusovačkima. Taj karakterističan duh može se otkriti razmatranjem životnog iskustva sv. Ignacija, načina na koji je to iskustvo podijeljeno s drugima, načina na koji je sv. Ignacije primijenio svoju viziju na odgoj i obrazovanje i načina na koji je ta vizija razvijana i primijenjena na odgoj i obrazovanje tijekom povijesti, uključujući i današnje vrijeme. Zajednički duh nalazi se iza pedagogije, kurikulumu i života škole, iako se mogu razlikovati od onih prošlih stoljeća te također u nekim detaljima od zemlje do zemlje.

Ovaj dokument pokušat će pružiti viziju ili inspiraciju koji mogu svakodnevno napor onih uključenih u odgoj i obrazovanje učiniti značajnijim i plodonosnijim. On je izvor razmatranja i proučavanja, a ne gotov proizvod.

Učenik je u centru naše pažnje i u suradnji nastavnici – roditelji – isusovci nastojimo zajedno oko ostvarenja ideala kojima želimo doprinijeti svojim obiteljima, našem gradu i domovini, a Gospodinu odgovoriti srcem i dušom birajući uvijek ono što je više i bolje – *semper magis!*

4. IDENTITET ŠKOLE

Identitet katoličke škole jednak je identitetu Crkve iz koje izbijaju izvorne i autentične dimenzije katoličke škole koja se ustrojava kao crkveni subjekt i kao takva je mjesto autentičnog i specifičnoga pastoralnog djelovanja. Katolička škola je privilegirano mjesto kršćanskoga odgoja kao dio evanđeorskoga poslanja Crkve. Crkvenost katoličke škole stoga, nije neki vanjski dodatak, nego temelj, izvor i sadržaj njezinoga katoličkog identiteta kao odgojno-obrazovne ustanove. Sv. Ivan Pavao II. kaže da su katoličke škole istovremeno mjesta evangelizacije, cjelovitoga odgoja, inkulturacije i učenja o životnome dijalogu između mladih i različitih religija i društvenih okruženja.

Zahtjev za eklezijalnim, tj. katoličkim identitetom škole ne pretpostavlja zatvaranje pred svijetom, pred drugima i drugačijima, nego upravo suprotno, pretpostavlja još veće dijaloško otvaranje prema svijetu, drugima i drugačijima. Katolička škola, upravo kao crkvena škola, pretpostavlja sklad i jedinstvo vjere, kulture i života koji su vlastiti Crkvi kao takvoj koja je poslana svim narodima do konca vremena naviještati Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Katolička škola može vršiti svoje odgojno-obrazovno poslanje kao odgojno-obrazovna ustanova koja odgaja i izgrađuje sklad i jedinstvo vjere, kulture i života učenika, samo kad je svjesna svoje duboke eklezijalne naravi. To je pretpostavka kršćanske zrelosti i odgovornosti u današnjem svijetu velikih izazova, brzih promjena i duboke krize.

Slijedom toga deklaracija *Gravissimum educationis* daje odlučni zaokret u povijesti katoličke škole. To je prijelaz iz škole – institucije, u školu – zajednicu. Ova zajednička dimenzija Crkve i škole nije neka sociološka nego prije svega teološka kategorija jer ona ulazi u viziju Crkve kao Božjeg naroda. Škola obavlja pravu i izuzetnu pastoralnu službu jer obavlja kulturno posredništvo, vjerna Evanđelju i u isto vrijeme poštujući autonomiju i kompetenciju znanstvenoga istraživanja. Cjelokupna školska zajednica – s raznolikim ulogama, ali istim ciljevima – dobiva svojstva kršćanske zajednice, budući da je ona mjesto prožeto ljubavlju. Stoga su ključni elementi katoličke škole prije svega ambijent, prostor škole, zatim učitelji i ostali djelatnici, obitelj kao prva i trajna odgojna zajednica te učenik koji je u središtu odgojno-obrazovnog djelovanja. Deklaracija naglašava kako je poseban zadatak Crkve (osnivača) da u školskoj zajednici stvara ambijent koji će biti prožet duhom

evanđeoske slobode. Škola pomaže učenicima da u izgradnji svoje osobnosti rastu u duhu novog stvorenja, koje su postali na krštenju.

U temeljima naše škole je pogled na stvarnost koji dolazi iz kršćanskog iskustva. Ono daje smisao i vrijednost svemu što postoji i što se događa. U svakodnevicu koju predlaže škola, učenik duboko sjedinjuje pozitivno otvaranje prema stvarnosti.

4.1. Vizija isusovačkog odgoja i obrazovanja

Isusovački odgoj i obrazovanje potvrđuju radikalnu dobrotu svijeta „ispunjenog Božjom veličinom“ te smatraju svaki element stvaranja vrijednim proučavanja i razmatranja, sposobnim za beskrajno istraživanje. Odgoj i obrazovanje u isusovačkim školama pokušavaju stvoriti osjećaj čuđenja i misterije pri učenju o Božjem stvaranju.

Bog se posebno otkriva u misteriju ljudske osobe, „stvorene na Božju sliku i priliku“. Isusovački odgoj i obrazovanje stoga ispituju smisao ljudskog života i brinu se za potpunu formaciju svakog učenika kao ljubljenog Božjeg bića.

Za sve, bez obzira na njihovo vjerovanje, Krist je ponuđen kao uzor ljudskog života. Svatko može naći inspiraciju i učiti o predanosti iz života i naučavanja Isusa, koji svjedoči Božju ljubav i oprost, živi u suosjećanju sa svima koji trpe i velikodušno daje svoj život u službi za druge.

Za kršćanske članove odgojno-obrazovne zajednice, biti kršćanin znači slijediti Krista i biti poput njega, dijeliti i promicati njegove vrijednosti i način života, koliko god je to moguće.

Isusovački odgoj i obrazovanje su priprema za život, koji je sam po sebi priprema za vječni život. Ono se također bavi načinom na koji će učenik svoju formaciju iskoristiti u službi za druge „na hvalu, slavu i službu Božju“. Uspjeh isusovačkog odgoja i obrazovanja ne mjeri se akademskim uspjehom učenika niti profesionalnom kompetencijom učitelja, već kvalitetom njihovih života.

Kurikulum je usmjeren na osobu više nego na sadržaj koji je potrebno usvojiti. Svakom je učeniku omogućen razvoj i ostvarivanje ciljeva u skladu s individualnim sposobnostima i značajkama njegove osobnosti.

Odgojno-obrazovna zajednica, utemeljena na Kristovom primjeru i osvrtu na današnju

kulturu u svjetlu učenja Crkve, promicat će:

- **duhovnu viziju svijeta** nasuprot materijalizmu
- **brigu za druge** nasuprot sebičnosti
- **jednostavnost** nasuprot potrošačkom mentalitetu
- **borbu za prava siromašnih** nasuprot socijalnoj nepravdi

U isusovačkom odgoju i obrazovanju kriterij je izvrsnosti primijenjen na sva područja školskog života. Školske politike su takve da stvaraju okruženje ili klimu koja potiče izvrsnost. Potraga za akademskom izvrsnošću prikladna je u isusovačkom odgoju i obrazovanju, no samo unutar šireg konteksta ljudske izvrsnosti.

Tradicionalni cilj isusovačkog odgoja i obrazovanja bio je odgajati vođe. Danas je naš cilj odgajati i obrazovati vođe za služenje drugima. Isusovačke škole pomoći će učenicima pri razvijanju kvaliteta uma i srca koje će im omogućiti, u bilo kojem položaju koji u životu zauzmu, da rade s drugima na dobrobit svih i u službi Božjega Kraljevstva.

Isusovački odgoj i obrazovanje pokušavaju uliti radost u učenje i želju za znanjem koji će ostati i nakon školskih dana. Obrazovanje je cjeloživotni proces.

4.2. Ciljevi isusovačkog odgoja i obrazovanja

Krajnji cilj isusovačkog obrazovanja je taj potpuni rast osobe koji vodi k djelovanju; osobito djelovanju koje je prožeto duhom i prisutnošću Isusa Krista, Sina Božjega, 'čovjeka za druge'. Takav cilj zahtjeva potpunu i dublju formaciju ljudske osobe, odgojno-obrazovni proces formacije koja traži izvrsnost (težnju k izvrsnosti, postizanje vlastitog potencijala) koja obuhvaća intelekt, akademsko/teoretsko znanje i više.

Počinjemo shvaćati da odgoj i obrazovanje ne dovodi nužno do humanizacije ili pokršćavanja ljudi i društva. Gubimo vjeru naivno misleći kako će odgoj i obrazovanje, neovisno o kvaliteti ili pokretačkoj ideji ili svrsi, dovesti do vrline. Postaje sve jasnije da ukoliko mi u isusovačkom odgoju i obrazovanju trebamo predstavljati moralnu snagu u društvu, moramo inzistirati da se odgojno-obrazovni proces odvija kako u moralnom tako i u intelektualnom okviru ispitivanja pri čemu učenici raspravljaju o značajnim temama i problemima i kompleksnim vrijednostima života, te imaju nastavnike sposobne i voljne usmjeravati to ispitivanje.

5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA

Kako bi katolička škola mogla ostvariti svoj identitet i svoje poslanje potrebna su dva uvjeta: prostor i osobe. Katolička škola se pod odgovornošću ravnatelja izgrađuje na odnosima povjerenja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog projekta, koji odgovorno sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kao njegovi pravi protagonisti. To je zajednica u kojoj svi sudjeluju u odgoju i obrazovanju svojim darovima i sposobnostima na materijalnom, intelektualnom, osjećajnom, duhovnom ili nekom drugom području. Tako svaki pojedinac u svojoj različitosti doprinosi zajednici na svoj način. Ona je utemeljena na kršćanskom duhu koji ju pokreće iznutra i biva izvor njezina dinamizma. U isto vrijeme takva zajednica postaje potpora svojim najslabijim članovima i oslonac u rješavanju poteškoća, a roditeljima glavna pomoć u vršenju njihove odgojiteljske službe.

Ravnatelj, učitelji/nastavnici, stručni suradnici, svećenici, redovnici, roditelji i drugi koji svojim sudjelovanjem u odgojno-obrazovnoj zajednici preuzimaju odgovornost za cjelovit rast novih naraštaja, nisu tek školski namještenici nego vrše važno crkveno poslanje za koje im je potrebna formacija i stručna osposobljenost.

5.1. Isusovačka škola

Isusovačka je škola zajednica vjere i izražava tu vjeru kroz prikladna vjerska i duhovna slavlja. Za katolike, Euharistija je slavlje vjerske zajednice kojoj je središte Krist. Svi odrasli članovi zajednice poticani su prisustvovati ovim slavljinama, ne samo kao izraz njihove osobne vjere, već kako bi osim toga dali i svjedočanstvo za potrebe škole.

Isusovačke su škole dio apostolskog poslanja Crkve u izgradnji Kraljevstva Božjeg. Isusovački odgoj i obrazovanje su instrument koji pomaže učenicima da upoznaju Boga i odgovore na njegov poziv. Škola stoji na raspolaganju kao odgovor na nove potrebe Božjeg naroda. Cilj je isusovačkog odgoja i obrazovanja formacija moralnih osoba, punih vrlina, koje odgovaraju na potrebe drugih po uzoru na Isusa Krista. Poučavanje u isusovačkoj školi je dakle poziv.

Smisao i ideali pripadnika drugih vjeroispovijesti mogu biti u skladnom odnosu sa ciljevima isusovačkih škola i oni se mogu posvetiti tim ciljevima kako bi doprinijeli razvoju učenika i poboljšanju društva.

Obavljanje *Duhovnih vježbi* poticaj je da se upozna Krista, da ga se zavoli i slijedi. *Vježbe* također pomažu članovima odgojno-obrazovne zajednice pri razumijevanju Ignacijevine vizije, koja je duh čitavog isusovačkog odgoja i obrazovanja. Mogu se obavljati na različite načine, prilagođene vremenu i sposobnostima svakog pojedinca, bilo odrasle osobe, bilo učenika.

Svaka isusovačka škola čini sve kako bi isusovački odgoj i obrazovanje bili dostupni svima, uključujući siromašne i one u nepovoljnom položaju.

Isusovačke škole čine mrežu, koju povezuje zajednička vizija sa zajedničkim ciljevima. Učitelji i administrativni djelatnici u isusovačkim školama dijele ideje i iskustva kako bi otkrili načela i metode koje će im omogućiti najučinkovitiju implementaciju te zajedničke vizije.

Politika i program isusovačkih škola daju konkretno svjedočenje vjeri koja čini pravdu. Daju svjedočenje nasuprot društvu koje potiče na konzumerizam. Školska politika i njezin život potiču međusobno poštovanje; promiču ljudsko dostojanstvo i ljudska prava, kako mladih tako i starijih, u akademskoj zajednici.

Kao dio svoje službe u Crkvi, isusovačka škola služi lokalnoj civilnoj i vjerskoj zajednici i surađuje s nadležnim biskupom. Radi veće učinkovitosti u služenju potrebitima, isusovačka škola surađuje s ostalim isusovačkim apostolskim djelatnostima, lokalnim župama i drugim katoličkim i civilnim agencijama, kao i centrima za društveni apostolat.

Svi članovi odgojno-obrazovne zajednice aktivni su u službi kao članovi lokalnih zajednica i njezinih crkava. Svi članovi zajednice usmjereni su jedni na druge te međusobno izmjenjuju iskustva.

Intelektualna formacija uključuje svladavanje osnova humanističkih i znanstvenih disciplina kroz pažljivo i kontinuirano učenje koje se temelji na mjerodavnom i dobro motiviranom učenju. Ova intelektualna formacija uključuje rastuću sposobnost reflektivnog, logičkog i kritičkog razmišljanja. Za isusovačku školu vrijedi da se sustav vrijednosti usvaja kroz proces suočavanja s različitim stajalištima.

Isusovačko obrazovanje također uključuje pažljivo i kritičko proučavanje tehnologije zajedno s prirodnim i društvenim znanostima.

U isusovačkom je odgoju i obrazovanju poseban naglasak stavljen na razvoj maštovite, afektivne i kreativne dimenzije svakog učenika u svim dijelovima programa. Ove su dimenzije nužne za razvoj cjelokupne osobnosti i način su za otkrivanje Boga koji se pokazuje kroz ljepotu. Iz ovih razloga, isusovački odgoj i obrazovanje uključuju mogućnost za sve učenike da nauče cijeniti književnost, estetiku, glazbu i umjetnost.

Isusovačke škole 17. stoljeća bile su poznate po razvijanju komunikacijskih vještina i elokvencije, ostvarenih kroz naglasak na eseje, drame, javne govore, debate i slično. U današnjem svijetu, isusovačko obrazovanje razvija tradicionalne vještine govora i pisanja, kao i moderne oblike komunikacije. Ono omogućuje učenicima razumijevanje i kritičku procjenu utjecaja masovnih medija. Uz pomoć prikladnog obrazovanja ovi instrumenti modernog života mogu pomoći mladim ženama i muškarcima da postanu humaniji.

Isusovački odgoj i obrazovanje uključuju dobro razvijen sportski program i program tjelesnog odgoja. Uz jačanje tijela, sportski programi pomažu mladim ljudima da dostojanstveno prihvate kako uspjeh tako i poraz; da postanu svjesni potrebe za suradnjom s drugima, koristeći najbolje kvalitete pojedinca kao doprinos za napredak čitave grupe.

Svi ovi različiti aspekti odgojno-obrazovnog procesa imaju jednu zajedničku svrhu: formiranje skladnih/uravnoteženih osoba s razvijenom osobnom životnom filozofijom koja uključuje kontinuiranu naviku razmatranja. Kako bi pomogli u ovoj formaciji, individualni nastavni dijelovi oslanjaju se jedan na drugi unutar dobro isplaniranog odgojno-obrazovnog programa. Svaki aspekt školskog života doprinosi potpunom razvoju svakog učenika ponaosob.

5.2. Odgojni ambijent

Od prvoga dana ulaska u katoličku školu, učenik treba steći dojam da se nalazi u sredini prožetoj evanđeoskim duhom ljubavi i slobode. Katolička škola mora odisati živu prisutnost Isusa Učitelja koji je jedini Učitelj i savršeni Čovjek, u kome sve ljudske vrednote nalaze svoju punu vrijednost. Evanđeoski duh treba se očitovati u kršćanskom stilu misli i života koji prožima svaki element odgojnog ambijenta. Zato je lik Raspetoga (križ) u toj sredini izuzetno važan jer On podsjeća sve na tu snažnu prisutnost Isusa

Učitelja koji nam je dao najdivniju i najpotpuniju pouku.

U daljnjem stvaranju kršćanskoga stila prvi su odgovorni odgojitelji i ostali osoblje škole kao osobe i kao zajednica. Kršćanski odgojni ambijent čine življene vrednote kroz Božju riječ, sakramente, ponašanje te vedra i prijateljska prisutnost praćena ljubaznom raspoloživošću. Iz takvog će svakidašnjeg svjedočenja učenici (a i roditelji) shvatiti kakva je posebnost ambijenta kojemu je povjereno njihovo odrastanje.

Svemu tome pridonosi raspored zgrade, opremljenost, razne prostorije za didaktičke, rekreativne i sportske aktivnosti. Dakako, mogućnosti se razlikuju od škole do škole, no učenici će se jednako ugodno osjećati u jednom ljudski i duhovno bogatom ambijentu, makar materijalno skromnom.

Takav ambijent postat će škola-kuća, obiteljski dom te će se učenici, uživajući u njemu, osjećati odgovornima za njihovu školu-kuću i samim time paziti na urednost i na vlasništvo. Briga za ambijent ulazi u ekološki odgoj koji je sve više potreban.

U organizaciji katoličke škole kao obiteljskog doma bit će od značajne pomoći svijest da je u njoj prisutna Marija, majka i učiteljica Crkve koja je pratila rast svoga Sina u mudrosti i milosti i koja je od početka pratila Crkvu u njezinom poslanju spasenja.

Uz školu (u sklopu škole) je smještena i crkva/kapela koja pridonosi odgojnim ciljevima škole jer je to obiteljsko i intimno mjesto susreta s Gospodinom koji nam govori "Evo ja sam s vama u sve dane" (Mt 28,20)

5.3. Cura personalis

Cura personalis (briga o pojedincu) ostaje glavna značajka isusovačkog odgoja i obrazovanja.

Isusovački odgoj i obrazovanje prepoznaju razvojne faze intelektualnog, afektivnog i duhovnog rasta i pomažu svakom učeniku da postupno sazrijeva u svim ovim područjima. Stoga, kurikulum ima naglasak na osobi, a ne na gradivu koje treba obraditi. Svakom učeniku omogućen je razvoj i postignuće ciljeva prema tempu prilagođenom sposobnostima pojedinca i odlikama njegove ili njezine osobnosti.

Osobni razvoj putem treninga osobnosti i volje, nadilaženje sebičnosti i manjka brige za druge i ostale posljedice grešnosti, te razvoj slobode koja uključuje poštivanje

drugih i prihvaćanje odgovornosti potpomognuti su potrebnim i pravednim pravilima škole; ona podrazumijevaju pravični sustav discipline. Jednako je važna samodisciplina svakog pojedinog učenika koja se očituje u intelektualnoj čvrstoći, upornoj primjeni ozbiljna učenja te ophođenju prema drugima koje iskazuje priznanje ljudskom dostojanstvu svakog pojedinca.

Briga za cjeloviti razvoj ljudskoga bića naglašava sreću u životu koja je rezultat odgovorne upotrebe slobode, ali isto tako prepoznaje stvarno postojanje grijeha i njegovih posljedica na život svake osobe. Stoga pokušava ohrabriti svakog učenika da se iskreno suoči s ovom preprekom slobodi, razvijajući vlastitu svijest i shvaćanje da su oprost i promjena mogući putem iskupljujuće ljubavi i Božje pomoći.

Učenicima se pomaže u njihovim naporima da otkriju predrasude i ograničene poglede s jedne strane, te da vrednuju poželjne vrijednosti i dobra s druge strane.

I dok učenici prihvaćaju svoje darove i razvijaju ih, jednako tako prihvaćaju vlastita ograničenja i nadilaze ih koliko god je to moguće.

5.4. Isusovačko vodstvo škole

Isusovačka škola kao kvalificirane vođe obrazovne zajednice bira one koji mogu poučavati i svjedočiti učenja Krista prikazanog u katoličkoj Crkvi.

Uloga upravitelja (tj. ravnatelja) je ona apostolskog vođe. Uloga je ključna u pružanju nadahnuća, u razvijanju zajedničke vizije te u očuvanju jedinstva unutar obrazovne zajednice. Osim svoje uloge nadahnuća, ravnatelj je krajnje odgovoran za izričitu isusovačku prirodu ovakvoga obrazovanja.

Odgovornost koja je povjerena ravnatelju isusovačke škole uvijek obuhvaća i zadatak koji dolazi od Družbe Isusove. Ovaj zadatak, koji se odnosi na isusovačko obilježje škole, predmet je periodičnog procjenjivanja Družbe.

Upravni odbori svjesni su i otvoreni prema ignacijanskoj viziji jer se primjenjuje na odgoj i obrazovanje. Oni mogu raditi zajedno sa međusobnom podrškom i poštivanjem, koristeći tako talente svakog člana.

Učinkovit autoritet u školi može ostvariti svatko tko ima znanje, razumijevanje, poistovjećivanje i predanost isusovačkoj naravi obrazovanja.

Obrazovna zajednica u isusovačkoj školi proučava potrebe suvremenog društva i potom se osvrće na pravila škole kako bi pronašla ona sredstva koja će na najbolji način ostvariti ciljeve škole i ugraditi ih u svoj obrazovni pristup. Načela na kojima se temelji ovaj osvrt mogu se pronaći u važećim dokumentima Crkve i Družbe Isusove. Osim toga, isusovačke *Ustanove* osiguravaju kriterije koji upućuju na moć razboritosti, sve u svrhu postizanja *magisa*: što veće opće dobro, što hitnija potreba, što trajnija vrijednost, djela koja drugi nisu ostvarili itd. Cjelokupan život škole prilagođen je kako bi se uklopio specifičnim potrebama mjesta u kojem se škola nalazi i ljudima kojima služi.

5.5. Nastavnik

Nastavnici trebaju biti svjesni kako u najvećoj mjeri o njima ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Zato su pozvani svjedočiti životom i naukom za jednog Učitelja. Zato služba nastavnika nije samo posao nego je i apostolat koji je u naše vrijeme koristan i potreban, a ujedno predstavlja pravo služenje društvu. Iznad svega učenici u učitelju/nastavniku trebaju prepoznati autentične ljudske i kršćanske kvalitete.

Nastavnik u katoličkoj školi treba nastojati biti jaka i hrabra osoba, jasnog kršćanskog identiteta. Toliko jasnog da se najprije može sam sebi izreći i svjedočiti, kako bi se mogao izreći i svjedočiti drugima. Treba imati jasne kršćanske životne koordinate, jasno svoje mjesto u svijetu, društvu, a ponajprije u školi. Spreman je prihvatiti druge i drugačije od sebe ne odričući se svog identiteta.

Crkveni zakonik i tradicija Crkve očekuje od nastavnika katoličke škole ispravan nauk, tj. poznavanje i prihvaćanje temeljnih sadržaja kršćanske vjere, kako ih čuva i tumači Crkva. Očekuje svjedočanstvo kršćanskoga života i pedagošku osposobljenost. Očekuje i traži čestitost života, tj. takvu duhovnost i stil života koji je usuglašen s kršćanskom porukom i naukom Crkve. Traži poznavanje označnica koje definiraju identitet katoličke škole te raspoloživost i sposobnost da vlastiti odgojno-obrazovni pristup učenicima usuglasi s odgojno-obrazovnim projektom škole.

Nastavnik u katoličkoj školi pozvan je ne samo ponuditi nastavne i kulturne sadržaje i odgojne aktivnosti koje (svaka) škola mora ponuditi, nego sve te sadržaje treba nuditi polazeći od kršćanske filozofije odgoja, od kršćanske duhovnosti, tj. od kršćanske

vizije osobe, života, stvarnosti.

Od samog uključivanja u život i rad katoličke škole učitelj se nalazi u prostoru čije je središte osoba Isusa Krista. Ona je princip usporedbe, uživljanja, primjer, ideal. Upravo odnos s Učiteljem Isusom Kristom treba određivati cjelokupno učiteljevo djelovanje.

Prijateljstvo s Isusom koje živi u zajedništvu zajednice Crkve i u liturgijskom sakramentalnom životu, određuje tijek rasta i sazrijevanja katoličkog učitelja, njegov osobni ljudski profil ponajprije a onda i onaj profesionalni. Duhovnost učitelja u katoličkoj školi tako, sav njegov rad i djelovanje čini pravim oblikom apostolata. Duhovnost učitelja katoličke škole je živjeti, naviještati i svjedočiti Istinu. Katolički učitelj ne može biti neutralan, što je vrlo pogubno za mlade ljude, nego zauzet za cjelovit, intelektualni, spoznajni, duhovni i moralni odgoj učenika.

Kako bi nastavnik mogao zadovoljiti sve traženo od njega škola osigurava trajnu formaciju na svim područjima rada.

5.5.1. Nastavnici u isusovačkoj školi

Kvaliteta odnosa između voditelja *Duhovnih vježbi* i osobe koja ih provodi primjer je odnosa između nastavnika i učenika. Kao i voditelj vježbi, nastavnik je na raspolaganju svim učenicima, budan u primjećivanju posebnih darova ili posebnih poteškoća, osobno brine te je spreman pomoći u razvoju unutarnjeg potencijala svakog pojedinog učenika.

Nastavnici su više od akademskih voditelja. Oni su uključeni u život učenika, vodi ih osobno zanimanje prema intelektualnom, afektivnom, moralnom i duhovnom razvoju svakog učenika, pomažući pritom svakome da razvije osjećaj osobne vrijednosti te da postane odgovoran pojedinac unutar zajednice. Premda poštuju privatnost učenika, spremni su poslušati njihove brige te zanimanja o značenju života, podijeliti njihove radosti i tuge, pomoći im u osobnom razvitku te međuljudskim odnosima. Na ovaj i druge načine, odrasli članovi obrazovne zajednice vode učenike u njihovu razvijanju skupa vrijednosti koje vode životnim odlukama kojima nadilaze same sebe i koje uključuju brigu za potrebe drugih. Oni pokušavaju živjeti na način koji daje primjer učenicima i spremni su podijeliti svoja vlastita životna iskustva. *Cura personalis* (briga za pojedinu osobu) ostaje osnovna značajka isusovačkog odgoja i obrazovanja.

Zadatak je nastavnika pomoći učeniku da neovisno uči, da zauzima odgovornost za vlastito obrazovanje. Nastavnici pomažu učenicima u ovom razvoju tako što su uvijek spremni izazvati ih, pomažući učenicima da se osvrnu na vlastita iskustva. Svi nastavnici dijele odgovornost prema vjerskoj dimenziji škole s obzirom na to da se Bog nalazi u svim stvarima.

Nastavnici pokušavaju postati svjesni vjere koja čini pravdu tako da učenicima mogu omogućiti intelektualni, moralni i duhovni razvoj koji će ih potaknuti na obavezu služenja, koji će ih učiniti „nositeljima promjena.“

Isusovačka škola potiče osobni i profesionalni razvoj pružajući programe razvitka za svoje osoblje u svakoj školi, te koliko je to moguće, pronalazi potrebno vrijeme i novčanu pomoć za produženu obuku/usavršavanje i oblikovanje.

Laici moraju shvatiti ignacijansku duhovnost, odgojno-obrazovnu povijest i tradiciju isusovaca te isusovački život. Isusovačka škola pruža programe koji potiču rastuću svijest i razumijevanje ciljeva isusovačkog odgoja i obrazovanja.

Prema isusovačkoj tradiciji, odgajatelja se potiče da koristi veliku slobodu i maštu prilikom izbora nastavnih tehnika, pedagoških metoda itd.

Odrasli članovi obrazovne zajednice postaju svjedoci izvrsnosti udružujući napredak u profesionalnim kompetencijama s predanosti svome poslu.

U isusovačkoj školi postoji spremnost laika i isusovaca da preuzmu prikladne odgovornosti: raditi zajedno u vodstvu i služenju. Veliki se naponi ulažu kako bi se postiglo istinsko jedinstvo umova i srca te zajednički djelovalo u jednom apostolskom tijelu prilikom formacije učenika. Dakle, postoji dijeljenje vizije, svrhe i apostolskog truda te spremnosti da se razmotre nade, težnje i iskustva, uspjesi i neuspjesi.

Koliko je to moguće, odabrani ljudi koji će se pridružiti obrazovnoj zajednici u isusovačkoj školi bit će muškarci i žene koji su sposobni razumjeti vlastitu svojstvenu prirodu te koji doprinose provedbi obilježja koja su rezultat ignacijanske vizije.

U isusovačkoj školi, glavna odgovornost kako za moralnu tako i za intelektualnu formaciju nije u konačnici ni na kakvom postupku, nastavnoj ili izvannastavnoj aktivnosti, nego na nastavniku, pod Bogom.

Isusovačka škola treba biti neposredna zajednica u kojoj autentičan osobni odnos

između nastavnika i učenika može cvjetati. Odnos povjerenja i prijateljstva između nastavnika i učenika je neprocjenjiv preduvjet za bilo kakav istinski rast u predanosti vrijednostima.

Sv. Ignacije stavlja nastavnikov osobni primjer ispred učenja kao sredstvo pomoći učenicima za rast u vrijednostima. Unutar školske zajednice, nastavnik će uvjerljivo utjecati na osobnost, bilo dobro ili loše, primjerom onoga što on sam jest. Papa Pavao VI pronicavo je primijetio da, "Danas, učenici ne slušaju ozbiljno nastavnike nego svjedoke; a ako i slušaju nastavnike, to je stoga što su oni svjedoci."

Uloga nastavnika nije samo informirati, nego pomoći učeniku da napreduje u istini. Kako bi uspješno koristili Ignacijansku pedagošku paradigmu, nastavnici moraju biti osjetljivi na svoje vlastito iskustvo, stavove, mišljenja, kako ne bi nametnuli svoje vlastite prioritete njihovim učenicima.

Nastavnik stvara uvjete, postavlja temelje i pruža priliku za stalnu interakciju iskustva, razmatranja i djelovanja učenika.

Tijekom godina koje provode u školi, mladići i djevojke još relativno slobodno slušaju i istražuju. Svijet ih još nije pritijesnio. Brinu ih dublja životna pitanja kao 'zašto' i 'zbog čega'. Oni mogu sanjati nemoguće snove i biti dotaknuti vizijom onoga što bi moglo biti. Doista, svaki nastavnik dostojan toga imena mora vjerovati u mlade ljude i željeti ih ohrabriti da dosegnu zvijezde. To znači da vaša vlastita sveopća vizija života mora biti vrlo privlačna vašim učenicima, pozivajući ih na dijalog o stvarima koje su bitne.

Stručno – pedagoško osoblje:

p. SEBASTIAN ŠUJEVIĆ SJ, ravnatelj

ZRINKA ANDRIĆ, prof. glazbene kulture, zbor, komorni sastav

ZVONKO BEISSMANN, prof. TZK, sportski klub Klasičar

VERA BILANDŽIĆ, prof. hrvatskog jezika, novinari, filmska grupa

SILVIJA BOGDANOVIĆ, prof. engleskog i njemačkog jezika

DARIJA CIK, prof. biologije

MIRNA ČERNOGA, prof. likovne kulture

MIRKO DRMIĆ, prof. sociologije i politike i gospodarstva

ŽELJKA DUH-BLAŠKOVIĆ, prof. matematike i fizike

s. RUŽICA FILIPOVIĆ, prof. hrvatskog jezika
MIRELA GENERALIĆ, prof. matematike
RAHELA JANSON LOZANČIĆ, prof. kemije
ELVIRA KLARIĆ, prof. engleskog i njemačkog jezika
MARIJA KLASIĆ PETROVIĆ, knjižničar i stručni suradnik
MIROSLAV KRAJNOVIĆ, prof. engleskog i njemačkog jezika
MIRELA MACELARU, prof. fizike
KARMELA MIJIĆ, prof. informatike
MARIO OPAČAK, prof. filozofije i logike
MARIJA PANDŽIĆ, prof. geografije i povijesti
NADA SABANOV, prof. grčkog i latinskog jezika
SARA SALATIĆ, prof. engleskog i njemačkog jezika
ALEN ŠIMIČIĆ, prof. povijesti i latinskog jezika
KATARINA VILIĆ BALTIĆ, prof. psihologije, školski psiholog,
MATIJA ZORIĆ, prof. grčkog i latinskog jezika
p. ANTE TOPIĆ SJ, prof. vjeronauka, duhovnik.

5.5.2. Nenastavno osoblje

Osim učitelja/nastavnika i stručnih suradnika u školi djeluju administrativno i pomoćno-tehničko osoblje koje nije u izravnom odgojno-obrazovnom procesu učenika, ali kao dio odgojno-obrazovne zajednice zauzimaju izuzetno važnu ulogu. Stoga će sve značajke učitelja/nastavnika biti od važnosti i za njih te će se i od njih to tražiti. Kao i učitelji/nastavnici i oni su obvezni trajno se usavršavati u vjerskom i odgojnom djelovanju u školi. Pozvani su radosno svjedočiti svoje životno poslanje te na svom radnom mjestu biti svjedoci vjere. Pozvani su odgojno djelovati na učenike. Učenici će tako učiti doživljavati odrasle kao osobe koje se brinu o njihovom dobru te će ih poštivati i slušati.

Osoblje:

NADA KOLAR (RAČUNOVOĐA)
LARISA BRAŠNIĆ-ADŽIĆ (TAJNICA)
IVICA KOPRIVNJAK (DOMAR)

MARICA DUGALIĆ (SPREMAČICA)
MARIJA JURIŠA (SPREMAČICA)
NADA PERKOVIĆ (SPREMAČICA)

5.5.3. Trajna formacija

Svaki pojedini učitelj/nastavnik i svaki djelatnik katoličke škole svjestan onoga što se očekuje od njega brine za svoj daljnji rast u znanju i mudrosti jer zna da o njemu, u najvećoj mjeri, ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Zato je važno daljnje usavršavanje i u znanju, pedagogiji i duhovnosti.

Kao oni koji su neposredno odgovorni za ostvarenje odgojnih ciljeva učitelji trebaju:

- produbljivati vlastitu duhovnu i pedagošku formaciju u svjetlu Evanđelja,
- u formaciju učenika trebaju, s odgovornošću i u duhu služenja i ljubavi, uključiti vlastito kršćansko i ljudsko iskustvo,
- stalno osuvremenjivati vlastitu izobrazbu, da bi mogli shvatiti smisao socijalno-kulturoloških promjena s kojima se škola treba stalno kritički suočavati,
- s osobitostima vlastitoga ljudskog iskustva sudjelovati u zajedničkom radu istraživanja novih odgojnih putova i zajedničkih projekata,
- dati osobni doprinos i osobno svjedočanstvo i u izvanškolskim inicijativama

5.5.3.1. Stručna formacija

Stručno usavršavanje nastavnika odvija se tijekom cijele školske godine. Na početku školske godine svaki nastavnik izrađuje plan individualnog stručnog usavršavanja i prilaže ga uz plan i program za svoj predmet.

Plan kolektivnog stručnog usavršavanja nastavnika u školi:

1. informatičko osposobljavanje nastavnika tijekom školske godine 2015./2016. u okviru projekta ESF-a ili CARNet-a.
2. duhovna obnova za djelatnike IKG-a – tijekom školske godine u prikladnom vremenu i mjestu.

3. trajna formacija djelatnika Isusovačke katoličke srednje škole u organizaciji Hrvatske pokrajine Družbe Isusove i Hrvatske biskupske konferencije – Nacionalnom uredu za katoličke škole.

5.5.3.2. Duhovna formacija

Katolička duhovnost nastavnika, izvire iz njegove krsne stvarnosti i posebne službe koju je kao nastavnik u katoličkoj školi (mandatom Crkve) pozvan vršiti. Njegova duhovnost je nužno povezana s njegovim znanjem i poslanjem. Upravo u vršenju svoje službe u katoličkoj školi nastavnik zrije u svojoj osobnoj duhovnosti. Učitelj iz vjere crpi nadahnuće za svoje odgojno djelovanje. Za to je potrebna molitva i naročito liturgijski sakramentalni život, kao trajno svjež izvor snage i potpore. Potrebna je spremnost slijediti primjer Blažene Djevice Marije i svetaca sa sviješću da su oni kršćansku pedagogiju živjeli i svjedočili prije nego li je uobličena u sustave.

Duhovna formacija nastavnika u katoličkoj školi zahtjeva ne samo napor voditelja škole, nego i cijele kršćanske zajednice, u prvom redu mjesne Crkve, ali i suradnju i udruživanje katoličkih škola. Nastavnici sudjeluju na za njih organiziranim svetim misama, pokorničkim bogoslužjima, duhovnim višednevnim ignacijanskim obnovama, biskupijskim i nacionalnim susretima.

5.5.4. Odnos nastavnik – učenik

Rast učenika, na školskom putu moguć je samo uz prisutnost nastavnika. Nastavnik garantira precizno i trajno uporište na razini odnosa i osjećaja. On je znak i sredstvo (oruđe) zajedništva razreda i obavljenog posla. On pomaže učeniku da nauči da dobrotu, ljepotu i istinu odgovaraju najdubljim stremljenjima njegova srca i u tom odnosu učenik postaje svjesniji samoga sebe, doživljava se pozitivno i otkriva svoje talente. U svom odnosu s odraslim osjeća se odraslije. Zbog toga je u njegovim očima učitelj/nastavnik autoritet koji ga, uz roditelje, uči odrastati i biti najbolja verzija sebe. Poštuje se, reflektirajući poštenje koje prima od učitelja/nastavnika a to mu pomaže naučiti prihvatiti kritiku.

Od izuzetne je važnosti i aktivno sudjelovanje nastavnika u liturgijskom i

sakramentalnom životu škole gdje će svojim primjerom pokazati učenicima važnost sakramentalnog života za vjernika te će učenik iz konkretnog primjera uvidjeti da se u tome nalazi izvor i hrana za kršćanski život.

5.5.4.1. Dodatni, dopunski i izvannastavni rad s učenicima

Za učenike u poteškoćama kao i za one koji pokazuju nadarenost i zanimanje organiziraju se:

Dodatna nastava hrvatskog jezika

Dodatna nastava iz engleskog jezika

Dodatna nastava iz engleskog jezika – pripreme za DM

Dodatna nastava iz njemačkog jezika

Dopunska i dodatna nastava iz matematike i fizike

Dopunska nastava iz matematike

Dodatna nastava iz matematike - pripreme za DM i za natjecanja

Dodatna i dopunska nastava iz kemije

Dopunska nastava iz fizike

Dodatna nastava iz vjeronauka

Za učenike se organiziraju i ove izvannastavne aktivnosti:

Dramska skupina

Novinarska družina

Školski pjevački zbor

Glazbeni komorni sastav

Školski športski klub „Klasičar“

Prva pomoć

5.5.4.2. Individualni razgovori s učenicom

Učenicima se osim razgovora s razrednikom i predmetnim profesorima, pruža mogućnost da porazgovaraju i s školskom psihologinjom i s vjeroučiteljem/duhovnikom. Time se briga za pojedinca nadopunjuje i obogaćuje još osobnijim i potpunijim pristupom u zahtjevnijim situacijama, i ne prepušta se učenika slučaju.

5.5.4.3. Natjecanja

U našoj školi učenici redovito sudjeluju na ovim natjecanjima:

Natjecanje iz hrvatskog jezika

Natjecanje iz njemačkog jezika

Natjecanje iz engleskog jezika

Natjecanje iz klasičnih jezika

Natjecanje iz matematike

Natjecanje iz fizike

Natjecanje iz kemije

Natjecanje iz biologije

Natjecanje iz geografije

Natjecanje iz povijesti

Natjecanje iz vjeronauka

Novinarska družina

Dramska skupina

Školski pjevački zbor

Školski športski klub „Klasičar“ u mnogim sportovima za koje učenici pokazuju zanimanje.

5.5.4.4. Molitva

Molitva je izraz vjere i učinkovit način za uspostavljanje osobne veze s Bogom koja vodi predanom služenju drugima. Isusovački odgoj i obrazovanje nude postupno upoznavanje s molitvom, slijedeći primjer Krista, koji se redovno molio svome Ocu. Svi se potiču da hvale i zahvaljuju Bogu u molitvama, da se mole jedni za druge u školskoj zajednici te da traže Božju pomoć u zadovoljavanju potreba veće ljudske zajednice.

Molitvom započinjemo nastavni dan i završavamo nastavni dan u našoj školi. Isto tako organiziramo molitve/klanjanja za učenike koji žele „više“.

5.5.5. Odnos nastavnik – roditelji

Nastavnici imaju lijepo, ali i odgovorno zvanje pomagati roditeljima u njihovom poslanju. Ovo zvanje zahtjeva posebne kvalitete duha i srca, brižnu pripravu i trajnu spremnost na obnovu i prilagođavanje.

Ono što opravdava i rasvjetljuje uključenost roditelja u odgojnu dimenziju jest

činjenica da njihova prisutnost u školi nije izborna opcija, dodatno obogaćenje, nego je to konstitutivni element identiteta svake katoličke škole koji je potreban zbog kvalitetnog i učinkovitog odgoja. Roditelji su pozvani sudjelovati u životu škole ne samo zbog izravne odgojne odgovornosti koju imaju nego i zbog izvršavanja zajedničke odgovornosti u odgoju. Svakodnevni problemi mogu se rješavati brže i učinkovitije ako roditelji budu zaista uključeni. Roditelji koji povjeravaju svoju djecu u katoličke škole, partneri su s kojima se sklapa odgojni ugovor. Roditelji su važni zbog odgovornosti koja se tiče njih i upravo poznavajući svoje odgovornosti neće dovoditi u pitanje odgovornost odgojitelja/nastavnika. Svaki će na svojem polju odgovornosti doprinosti rastu i razvoju učenika. Zajedno i u suradnji. Nastavnici u isusovačkoj školi blisko surađuju s roditeljima, koji su također članovi obrazovne zajednice. Postoji stalna komunikacija. Roditeljima se također nudi podrška i prilika za napretkom u vježbanju svojih roditeljskih uloga, a nudi im se i prilika da sudjeluju u savjetodavnim tijelima. Na ove i druge načine, roditeljima se pomaže da ispune svoja prava i odgovornosti kao odgajatelji kod kuće i unutar obitelji, a oni zauzvrat doprinose radu i obrazovanju koji se odvijaju u školi.

5.5.5.1. Individualni razgovori s nastavnicima

Roditeljima se pruža mogućnost, ali i potiče na obavezu redovitog dolaska na informacije o svojoj djeci s razrednikom. Pruža im se mogućnost da se susretnu i s predmetnim nastavnicima kako bi se učeniku samom pomoglo u rastu i sazrijevanju, te svladavanju gradiva. Roditeljima je ravnatelj na raspolaganju za individualne susrete, a i u školi se izgrađuje otvorena atmosfera u kojoj postoji povjerenje u obostranoj komunikaciji.

5.5.5.2. Roditeljski sastanci

Suradnja s roditeljima jedan je od prioriteta škole. Budući da je cilj škole, između ostaloga, i otkrivanje talenata i sposobnosti učenika i pomaganje da se na tim područjima što bolje i više razvijaju, to bi bilo teško ostvariti bez suradnje s roditeljima. Stoga ima učenika koji uz redoviti školski program slijede i druge programe u kojima razvijaju svoje talente kao što je solo pjevanje, glazbena škola, informatika, literarne sekcije i šport. Kroz nastavni program svaki učenik ima priliku otkriti svoje darove i razvijati ih u granicama svojih mogućnosti, a u duhu gesla škole «Semper magis – Uvijek više».

Zato roditeljske sastanke brižno planiramo i dobro pripremamo. Ima ih ukupno pet, prvi na samom početku školske godine uz svetu misu Zaziva Duha Svetoga. Na početku školske godine i na kraju nastavne godine ti su sastanci posebno organizirani. Njihova posebnost je u tome što su na njima zajedno roditelji, učenici i djelatnici škole. To je prilika za susret «sviju sa svima.» Ujedno tom prilikom se služi i sv. misa sa zazivom Duha Svetoga na početku školske godine i zahvalnica na kraju nastavne godine. Nakon toga slijedi program u školi.

Ne želimo da se roditeljski sastanci svode samo na puke informacije o ocjenama i izostancima. Cilj nam je da kroz predavanja stručnih profesora pomognemo roditeljima kako da žive i ostvaruju svoje odgovorno roditeljstvo. Nadasve, želimo im pomoći u komunikaciji s mladima srednjoškolskog uzrasta koja nimalo nije lagana niti jednostavna.

Za Vijeće roditelja planiraju se redoviti sastanci. Kao savjetodavno tijelo ono treba pridonijeti općem boljitku škole. Roditelji će aktivno sudjelovali u nekim programima škole.

5.5.6. Odnos među nastavnicima

Također je važan i odnos između nastavnika i svih sudionika u odgoju jer on treba biti izričaj i svjedočanstvo kako profesionalne tako i duhovne zajednice, s ciljem kako osobnog rasta tako i odgoja učenika. Svi članovi trebaju se truditi da iznalaze plodnu sintezu između vjere i kulture, vjere i života, koju treba najprije živjeti da bi se mogla predložiti kao duhovni horizont poučavanja i odgojno-obrazovnog projekta katoličke škole.

5.5.7. Nastavnik vjeronauka

Nastavnik vjeronauka u našoj školi je redovito svećenik isusovac koji je ujedno i duhovnik škole. On je ključna osoba i bitna sastavnica za postizanje ciljeva katoličke škole. Učinkovitost vjerske poduke uvelike ovisi o osobnom svjedočanstvu vjeroučitelja. To svjedočanstvo donosi sadržaj poduke u život. Zbog toga vjeroučitelji trebaju biti obdareni mnogim darovima, naravnim i nadnaravnim te su spremni svjedočiti te darove. Trebaju prolaziti stalne kulturalne, profesionalne i pedagoške obuke i trebaju biti spremni na iskren dijalog.

Učitelj vjere, kao Krist, mora biti učitelj pravoga značenja čovječnosti. To uključuje osjećaje, obazrivost, razumijevanje, duhovnu mirnoću, razumno prosuđivanje, strpljenje u slušanju drugih i razboritost u načinu odgovaranja i, na kraju, dostupnost za osobne susrete i razgovore s učenicima.

Pater Ante Topić je vjeroučitelj u našoj školi. Aktivnosti koje vodi su navedene u poglavljima „Duhovna formacija“ i „Vjerske aktivnosti.“

5.5.8. Duhovnik škole

Svaka katolička škola treba imati duhovnika, svećenika koji je član odgojno-obrazovne zajednice. Njegova je zadaća da u dogovoru s ravnateljem promiče programe duhovne izgradnje učenika, roditelja i djelatnika škole. Tu službu može vršiti i vjeroučitelj ako je svećenik. Školski duhovnik je dimenzija *brige za pojedinca* koja omogućuje da sjeme vjere i vjerske obaveze raste u svakom pojedincu omogućujući svakome da prepozna i odgovori na poruku božanske ljubavi: vidjeti Boga na djelu u svome životu, životima drugih i u svemu stvorenome; zatim odgovoriti na ovu spoznaju putem predanosti služenju unutar zajednice.

Programi službe duhovnika dostupni su svim članovima obrazovne zajednice kako bi probudili i ojačali osobnu vjersku predanost.

Služba duhovnika je usredotočena na Krista prisutnog u kršćanskoj zajednici. Učenici se susreću s Kristom kao prijateljem i vodičem; oni ga uspijevaju upoznati putem Svetog pisma, sakramenata, osobne i zajedničke molitve, u igri i radu, u drugim osobama; oni bivaju vođeni ka služenju drugima oponašajući tako Krista kao „čovjeka za druge.“

Provođenje *Duhovnih vježbi* potiče se kao način da Krista bolje upoznamo, volimo i slijedimo. One se mogu oblikovati na razne načine te prilagoditi sposobnostima pojedinca.

Pater Ante Topić je duhovnik u našoj školi. Aktivnosti koje vodi su navedene u poglavljima „Duhovna formacija“ i „Vjerske aktivnosti.“

5.6. Obitelj – prva i trajna odgojna zajednica

U našoj školi nezamjenjivu ulogu ima obitelj kao prvo i trajno mjesto odgoja učenika. Obitelj je prva škola onih društvenih kreposti koje su potrebne svakom društvu. U svakodnevnom obiteljskom životu u kojem su isprepleteni odnosi svih članova, učenik uči osnovne vrijednosti s kojima se može nositi. Dolazeći u školu, on u nju unosi i svoju obitelj i odnose u njima. Škola se – sa svojim oblicima rada, sadržajem i metodama koje su joj vlastite – uklapa u odgojni hod u perspektivi kontinuiteta i zajedničke odgovornosti za dobrobit učenika. Unatoč očitim različitostima, u odlučnoj želji da si budu od uzajamne pomoći, obitelj i škola stalno preispituju svoje odgojne metode uzimajući u obzir dobrobit učenika u cijelosti njegovoga bića, bez izostavljanja sastavnog elementa njegove osobnosti.

Važno je naglasiti da su roditelji od Crkve pozvani povjeriti svoju djecu školi u kojoj je osiguran katolički odgoj jer je takva škola glavna pomoć roditeljima u vršenju odgojiteljske dužnosti. Koliko je to moguće, roditelji shvaćaju, cijene i prihvaćaju ignacijanski pogled na svijet koji odlikuje isusovačku školu. Škola nudi mogućnosti pomoću kojih roditelji mogu više saznati o ovom svjetonazoru i njegovoj primjeni u obrazovanju.

Postoji dosljednost između vrijednosti koje se gaje u školi i onih koje se gaje kod kuće. Kada se njihovo dijete prvi put upisuje u školu, roditelji se upoznaju sa predanošću isusovačke zajednice vjeri koja djeluje pravedno. Programi stvaranja koji su u tijeku dostupni su roditeljima tako da mogu bolje shvatiti ovaj cilj te ojačati vlastitu predanost prema njemu.

5.6.1. Odnos škola – obitelj

Osim odgojne uključenosti roditelja u život škole, ono što školi daje dimenziju obitelji je upravo ta obitelj iz koje učenik dolazi. Obiteljski duh razvijat će se u susretima koji nemaju izravnu odgojnu dimenziju ali na odgoju rade "iza kulisa". Škola će biti ta koja nudi roditeljima prostor i vrijeme za formalne i neformalne susrete, pomaže im u njihovim nastojanjima, nudi duhovno vodstvo i rast u duhovnosti te stalno doprinosi poznavanju roditelja s novim metodama u odgoju i obrazovanju. Takvo sudjelovanje roditelja u školskom životu događa se prilikom susreta s učiteljima/nastavnicima koji trebaju imati i

formativni i informativni karakter, kao i upoznavanje odgojnih, kulturnih i religioznih poduka škole.

5.6.1.1. Predavanja/tribine

Roditeljski sastanci za nas su prilika kad planiramo za roditelje predavanja na teme odgoja, obiteljskog života i vjere.

5.6.1.2. Zajednička misna slavlja

Organiziramo za roditelje Priprave za Božić i Uskrs. Priprave sadrže obnovu/pripravu za sakrament pomirenja, Svetu Misu i prigodno druženje.

5.7. Učenik u središtu odgoja

Katolička škola odgaja svoje učenike za uspješno promicanje dobra zemaljske zajednice, a u isto vrijeme pripravlja ih za službu širenja Božjega kraljevstva da živeći uzornim apostolskim životom postanu spasonosni kvasac ljudskoga društva.

"Tako je poznato da odgoj zauzima mnogo veće područje od onoga što ga pokriva škola, ipak držimo da je škola najutjecajnije odgojna institucija. Ona je po svojoj naravi predodređena da čovjeka privodi zrelosti otvarajući mu vidike koji osmišljavaju život, a nipošto zatvaranje u reducirane programe znanstveno-tehničkog obrazovanja. Škola mora biti mjesto očovječenja s ispravnim poimanjem ljudske egzistencije, s provjerenom ljestvicom vrednota i globalnom vizijom čovjeka, njegove povijesti i povijesti svijeta."

Pravi odgoj teži cjelovitom oblikovanju osobe i usmjeren je prema njezinoj konačnoj svrsi i istodobno prema zajedničkom dobru društva. Zato učenike treba odgajati tako da mogu skladno razvijati svoje tjelesne, ćudoredne i umne darove, da steknu što savršeniji osjećaj odgovornosti i ispravnu upotrebu slobode te da se osposobe za djelatno sudjelovanje u društvenom životu. Ugled i vjerodostojnost odgoja stječe se dosljednošću vlastitog života, osobnim zauzimanjem i pravim izražavanjem ljubavi. Odgojitelj je svjedok istine i dobra. Veliki odgojni ideali će imati neznatan utjecaj ako ne budu utjelovljeni u nastavnoj praksi svakodnevnoga života. Između ostalog, odgojna metoda postiže uspjeh samo ako je primjerena osobi s kojom se radi. To znači da učitelj/nastavnik treba paziti na karakter, godine, način društvene interakcije, način suočavanja s događanjima i problemima, kognitivne sposobnosti i način učenja svakog učenika te na

polaznu situaciju iz koje učenik dolazi (obiteljska situacija). Pažnja usmjerena na te aspekte određuje didaktičke i odgojne izbore koji odgovaraju intelektualnom, kognitivnom i društveno-osjećajnom razvoju karakterističnom za određenu dob naših učenika.

5.7.1. Učenici u isusovačkoj školi

Napredak u zrelosti i neovisnosti koji su potrebni za napredak u slobodi ovisi o aktivnom sudjelovanju učenika, a ne o njihovu pasivnom primanju.

Isusovačko je obrazovanje posvećeno vjerskom razvoju svih učenika. Oni će primiti upute u osnovnim istinama vjere. Konkretna iskustva crkvenog života dostupna su svim učenicima, prilikom sudjelovanja u crkvenim projektima i aktivnostima.

Isusovačka škola potiče i pomaže svakome učeniku da odgovori na vlastiti poziv od Boga, poziv na služenje u osobnom i profesionalnom životu.

Isusovački odgoj i obrazovanje uključuju i stvaranje vrijednosti i stavova. Isusovački odgoj i obrazovanje odvijaju se u moralnom kontekstu gdje se znanje povezuje s vrlinama. Isusovački odgoj i obrazovanje uključuju osoban razvoj kroz vježbanje osobnosti.

U isusovačkoj školi učenici razvijaju sustav vrijednosti koji se stječe suočavanjem sa suprotnim točkama gledišta. Učenicima se pomaže u njihovim naporima da otkriju predrasude i ograničene poglede s jedne strane te da procijene relativna dobra i vrijednosti s druge strane. Učenici prihvaćaju svoje darove i razvijaju ih, no, također prihvaćaju svoja ograničenja i nadilaze ih koliko god je to moguće.

Isusovački odgoj i obrazovanje pokušavaju kod učenika razviti sposobnost da spoznaju stvarnost i kritički je procjenjuju. Ova svijest uključuje shvaćanje da se osobe i strukture mogu promijeniti, kao i predanost radu kako bi se te promjene ostvarile na način da pomognu izgraditi pravednije ljudske strukture.

Isusovačka škola usredotočena je na Krista prisutnog u kršćanskoj zajednici. Učenici se susreću s osobom Krista kao prijatelja i vodiča; oni ga upoznaju putem Biblije, sakramenata, osobne i zajedničke molitve, u igri i radu, u drugim osoba; oni se usmjeravaju ka službi drugima u oponašanju Krista „čovjeka za druge.“

„Ljubav se očituje u djelima.“ Slobodan čovjekov odgovor ljubavi na iskupljujuću

božansku ljubav očituje se u aktivnom životu služenja. Isusovačko obrazovanje pomaže u stvaranju muškaraca i žena koji će svoja vjerovanja i stavove primjenjivati u praksi u svojim životima.

Odlučujuće djelovanje koje je danas potrebno jest vjera koja čini pravdu. Isusovačka škola pruža svojim učenicima priliku da se sretnu sa svijetom nepravde, sa siromašnima i sa služenjem njima, kako u školi, tako i u vanjskim projektima. Kako bi ovaj susret djelovao poučno, na njega se nadovezuje osvrt – analiza uzroka siromaštva.

Isusovačko obrazovanje pomaže učenicima da shvate da su talenti darovi koji se trebaju razviti, ne za samozadovoljštinu ili vlastitu dobit, nego, uz Božju pomoć, za dobrobit čovjekove zajednice. **Danas, naš glavni obrazovni cilj mora biti stvaranje „muškaraca i žena za druge.“**

Magis (više) je najveći mogući razvoj sposobnosti svake pojedine osobe u svim životnim fazama, zajedno sa spremnosti da se ovaj razvoj nastavi kroz cijeli život te sa motivacijom da se razvijeni darovi koriste za druge.

Oni koji maturiraju u našim školama, trebali bi u skladu sa svojim godinama i zrelosti ostvariti način života koji je potvrda Kristova milosrđa, vjere koja dolazi od Njega i koja se Njemu vraća te pravde koju je On najavio.

6. NAŠA PEDAGOGIJA

Naša pedagogija temelji se na cjelovitoj formaciji učenika jer su oni budućnost svake zemlje i nada Crkve kako je običavao govoriti sv. Ivan Pavao II. Ona je usmjerena prema svakom pojedinom učeniku, neponovljivom u bogatstvu vlastite osobe. Odgojno-obrazovni modeli naše škole u skladu su s vrijednostima Ustava Republike Hrvatske i nadahnute su kršćanskom pedagogijom, čiji je temelj slika čovjeka stvorenog na sliku Božju, okrenutog nadnaravnom cilju u Kristu, od koga je spašen i pozvan da sudjeluje u Njegovom životu. Našim učenicima se predlaže Krist kao model i kriterij života. Odgoj se dakle sastoji u pomaganju učeniku da otkrije plan za koji ga je Bog stvorio te da u potpunosti ostvari taj plan, a time i sve svoje sposobnosti. Potrebno je solidno i uravnoteženo oblikovati osobu u njezinoj cjelovitosti. Cjelovitoj ljudskoj, duhovnoj, intelektualnoj i socijalnoj pripravi odgovara veća mogućnost zadovoljstva, sreće i uspjeha

u životu. Skladan razvoj svih čovjekovih sposobnosti nazivamo cjelovita (integralna) ljudska formacija. Stoga se želimo brinuti o učenicima koji su nam povjereni tako da oni steknu skladan razvoj konstitutivnih elemenata osobe. „Tijelo, intelekt, volja, osjećaji, savjest, pamćenje, znanje, iskustvo, spoznaja i razumijevanje zajedno ulaze u definiciju cjelovitosti osobe te ako težište u odgoju stavimo samo na jedan od ovih elemenata dobit ćemo hipertrofiju. Na primjer, isključivi naglasak na odgoju intelektualnih sposobnosti odvest će u intelektualizam koji se lagano može pretvoriti u racionalizam. Svaku odgojno-obrazovnu hipertrofiju treba izbjegavati u korist odgoja cjelovite osobe.“ Ponajprije jamčeći učenicima integraciju u školu, pomažući im da nadiđu vlastite socijalno-ekonomsko-kulturne uvjetovanosti i nelagode uzrokovane različitošću njihovih sposobnosti. Pritom je važno da razum nadahnut svjetlom vjere u apsolutne i nadnaravne vrijednosti bude vođa volje. Cjelovita ljudska formacija u službi društva i Crkve, zalog je i izvor sigurnosti i osobnog zadovoljstva osobe.

6.1. Ignacijanska pedagogija

Pedagogija je način na koji nastavnici prate učenike u njihovom rastu i razvoju. Pedagogija mora uključivati svjetonazor i viziju ljudske osobe.

U današnjem svijetu postoji tendencija promatranja cilja odgoja i obrazovanja isključivo kroz prizmu koristi. Kako bi izbjegli takvo iskrivljavanje, **nastavnici u isusovačkim školama poučavaju akademske predmete stavljajući čovjeka u središte s naglaskom na otkrivanju i istraživanju uzoraka, odnosa, činjenica, pitanja, uvida, zaključaka, problema, rješenja, i implikacija koje pojedina disciplina iznosi na vidjelo o tome što to znači biti ljudsko biće.**

Odgoj i obrazovanje tako postaju pažljivo promišljeno istraživanje kroz koje učenik oblikuje/formira ili preoblikuje/ reformira svoje uobičajene stavove prema drugim ljudima i svijetu.

S kršćanskog stajališta, uzor za ljudski život je osoba Isusa. Isus nas poučava riječju i primjerom da se ostvarenje našeg potpunog ljudskog potencijala u konačnici postiže u jedinstvu s Bogom, jedinstvu koje tražimo i postizemo kroz odnos s našom braćom i sestrama, koji je pravedan, pun ljubavi i suosjećanja.

To znači pomaganje mladim ljudima da se upuste u žrtvu i radost dijeljenja svoga života s drugima. To znači pomoći im da otkriju da je najviše što mogu ponuditi ono tko su, a ne ono što imaju. To znači pomoći im da shvate i cijene to da su drugi ljudi njihovo najveće blago. To znači koračati s njima na njihovim vlastitim putovima prema većem znanju, slobodi i ljubavi.

Odgojem i obrazovanjem u isusovačkim školama želi se transformirati način na koji mladi ljudi gledaju na sebe same i druga ljudska bića, na društvene sustave i strukture, na globalnu zajednicu i svu prirodu koja nas okružuje. Ukoliko su uistinu uspješni, isusovački odgoj i obrazovanje rezultiraju u konačnici radikalnom transformacijom ne samo načina na koji ljudi uobičajeno razmišljaju i djeluju, već i samog načina na koji žive u svijetu, kao kompetentni, savjesni i suosjećajni muškarci i žene, tražeći veće dobro (ono više *magis*).

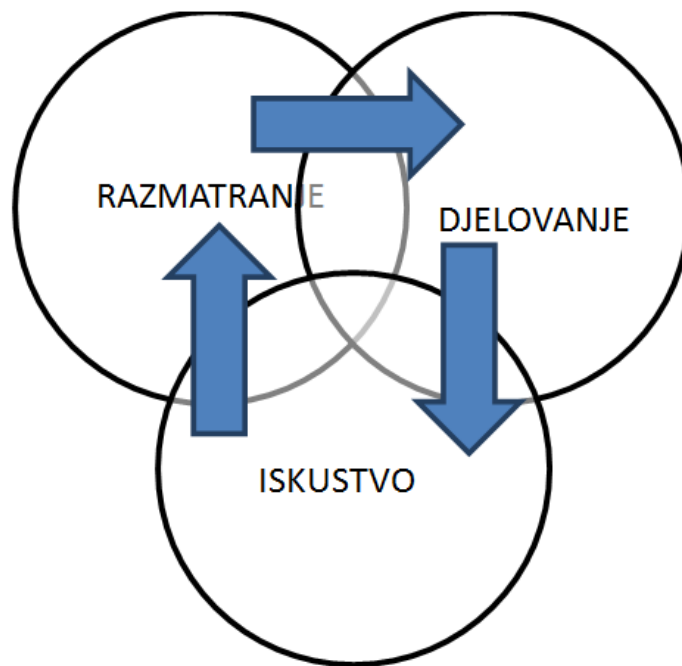
Kako to činimo? Pažljivo slušajući Riječ Božju i nadahnjujući se Ignacijanskom tradicijom. Omogućujući transformaciju uobičajenih obrazaca razmišljanja učenika kroz stalnu interakciju iskustva, razmatranja i djelovanja.

6.2. Ignacijanska pedagoška paradigma

Započinjući s iskustvom, nastavnik stvara uvjete pri čemu se učenici okupljaju i prikupljaju njihova vlastita iskustva kako bi probrali ono što već razumiju po pitanju činjenica, osjećaja, vrijednosti, uvida i intuicija vezanih za temu kojom se trenutno bave.

Kasnije nastavnik vodi učenike u primanju novih informacija i daljnjeg iskustva kako bi njihovo znanje raslo u potpunosti i istini. Nastavnik postavlja temelje za učenje kako učiti, uključujući učenike u vještine i tehnike razmatranja.

Pamćenje, razumijevanje, mašta i osjećaji koriste se kako bi se shvatilo temeljno značenje i vrijednost onoga što se proučava, kako bi se otkrila veza s drugim aspektima ljudskog znanja i ljudske aktivnosti te kako bi se cijenio dublji smisao u stalnoj potrazi za istinom.

**Ignacijanska pedagoška paradigma:
Stalna interakcija *iskustva – razmatranja – djelovanja***

Razmatranje treba biti formativni i oslobađajući proces koji tako oblikuje savjest učenika, njihova uobičajena ponašanja, vrijednosti i vjerovanja kao i način razmišljanja, da ih potiče na korak dalje od znanja, na djelovanje. Tada je uloga nastavnika da se potruži osigurati mogućnosti koje će izazvati maštu i probuditi želju/volju učenika da izaberu najbolji mogući put s kojega će krenuti kako bi se nadovezali na ono što su naučili.

Iako ono što prema nastavnikovim smjernicama postignu kao rezultat, neće odmah promijeniti svijet u globalnu zajednicu pravde, mira i ljubavi, to bi trebao biti barem odgojno-obrazovni korak u tom smjeru i prema tom cilju.

Ta stalna interakcija iskustva, razmatranja i djelovanja nalazi se u srcu ignacijanske pedagogije.

To je naš način rada u isusovačkim školama dok pratimo učenike na njihovom putu izgradnje potpune ljudske osobe. To je nov, a opet već poznat način rada koji svatko od nas s pouzdanjem može slijediti u našim nastojanjima da učenicima pomognemo istinski rasti.

6.2.1. Kontekst učenja

Osobna skrb i briga za pojedinca (*cura personalis*) zaštitni je znak isusovačkog odgoja i obrazovanja što od nastavnika zahtjeva upućenost u životno iskustvo učenika koliko god je to moguće. Moramo koliko god možemo poznavati stvarni kontekst unutar kojega se odvija poučavanje i učenje.

Kao nastavnici trebamo razumjeti svijet učenika, uključujući načine na koje obitelj, prijatelji, vršnjaci, kultura i *običaji* mladih kao i društveni pritisci, školski život, politika, ekonomija, religija, mediji, umjetnost, glazba i ostale stvarnosti djeluju na taj svijet i utječu na učenika bilo pozitivno ili negativno. Doista, s vremena na vrijeme trebali bismo ozbiljno raditi s učenicima kako bismo razmotrili kontekstualne stvarnosti oba naša svijeta. Koje sile u njima djeluju? Kako oni doživljavaju te sile koje utječu na njihove stavove, vrijednosti i vjerovanja, i oblikuju predodžbe, prosudbe i izbore? Kako iskustva svijeta utječu na način na koji učenici uče, pomažući oblikovati njihove uobičajene uzorke razmišljanja i ponašanja? Koje praktične korake oni mogu, i voljni su, učiniti kako bi imali veću slobodu i kontrolu nad svojom sudbinom?

‘Pohvala, duboko poštovanje i služenje’ trebali bi obilježavati odnos ne samo između nastavnika i učenika već između svih članova školske zajednice. U idealnim uvjetima, isusovačke bi škole trebale biti mjesta gdje se vjeruje u ljude, gdje ih se poštuje i za njih brine; gdje se prirodne talente i kreativne sposobnosti prepoznaje i slavi; gdje se cijene doprinosi i postignuća pojedinca; gdje se prema svakome postupa pošteno i pravedno; gdje je žrtva za ekonomski siromašne, društveno zakinite i uskraćene u obrazovanju uobičajena; gdje svatko od nas pronalazi izazov, ohrabrenje i potporu koja nam je potrebna kako bismo ostvarili svoj puni individualni potencijal za izvrsnost; gdje pomažemo jedni drugima i surađujemo s entuzijazmom i velikodušnosti, pokušavajući riječju i djelom uobličiti ideale koje zagovaramo za naše učenike i nas same.

6.2.2. Iskustvo

Iskustvo prelazi čisto intelektualne dosege. Sv. Ignacije ističe da **cijela osoba (um, srce i volja) treba ući u iskustvo učenja**. On potiče korištenje mašte i osjećaja kao i uma u iskustvu.

Uključene su afektivne kao i kognitivne dimenzije ljudske osobe, jer bez unutarnjeg osjećaja povezanog s intelektualnim dosezima, učenje neće osobu potaknuti na djelovanje. Rijetko učenik iskusi nešto novo pri učenju, bez da to poveže s onim što već zna.

Ispitujući, zamišljajući, istražujući njihove elemente i odnose, učenik organizira informacije i znanje u cjelinu, ili u hipotezu: Što je to? Je li to poput nečega što već znam? Kako to funkcionira?

Nastavnici trebaju biti svjesni izravnog i neizravnog iskustva i koristiti ga:

Izravno iskustvo se u školi obično pojavljuje u iskustvima poput razgovora ili rasprava, laboratorijskih istraživanja, terenske nastave, uslužnih projekata, sudjelovanja u sportu, itd. Jedna je stvar čitati izvještaj u novinama o uraganu koji je pogodio priobalne gradove Puerto Rica. Možeš znati sve činjenice: brzinu vjetra, smjer, broj poginulih i ozlijeđenih osoba, kolika je materijalna šteta, itd. To je dosta drugačije nego kad si tamo gdje vjetar puše, gdje se osjeća snaga oluje, izravna životna opasnost, opasnost za dom i svu imovinu, gdje se osjeća strah u stomaku dok prodoran vjetar postaje zaglušujući. Izravno iskustvo je obično potpunije i dublje zahvaća.

U školi učenici često uče iz druge ruke ili kroz neizravno iskustvo - čitajući ili slušajući predavanje. Kako bi potpunije uključili učenike, nastavnici su pred izazovom da potiču maštu učenika i korištenje osjetila upravo kako bi se učenici mogli potpunije uživjeti u realnost koju proučavaju. Povijesne okolnosti, pretpostavke određenog vremena, kulturni, društveni, politički i ekonomski faktori koji su utjecali na život ljudi iz vremena onoga što se proučava trebaju biti dopunjeni. Simulacije, dramski prikazi, upotreba audio vizualnih materijala i slično mogu biti od pomoći.

Odgovarajući na pitanja za razmatranje poput „Što je to?“ i „Kako da reagiram na to?“, učenici postaju pažljivi i aktivni u postizanju razumijevanja i shvaćanju ljudske stvarnosti s kojom se suočavaju.

6.2.3. Razmatranje

Tijekom svog života, sv. Ignacije je stalno bio izložen raznim nemirima, pozivima, alternativama koje su često bile kontradiktorne. Najveći mu je napor bio pokušati otkriti što ga je potaklo u svakoj situaciji – impuls koji ga je naveo na dobro ili onaj koji ga je

nagnao na zlo. Postao je majstor razlučivanja, i to je ostao do danas jer je uspio razabrati tu razliku, otkrivajući što najbolje dovodi do slobode osobe koja traži, nalazi i izvršava volju Božju u svakoj situaciji.

Temeljna dinamika Duhovnih vježbi sv. Ignacija stalni je poziv na razmatranje vlastitoga iskustva u molitvi kako bi se razabralo gdje Duh Božji vodi. Tek nakon primjerenog razmatranja iskustva, kada shvatimo značenje i dublji smisao onoga što proučavamo, možemo slobodno i pouzdano krenuti u odabir primjerenog djelovanja koje će poticati naš rast kao ljudskih bića.

Pamćenje, razumijevanje, mašta i osjećaji se koriste, na ovoj dubokoj razini razmatranja, kako bi se shvatilo značenje i temeljna vrijednost onoga što se proučava, kako bi se otkrila veza s drugim aspektima znanja i ljudske aktivnosti, te kako bi se cijenio dublji smisao u trenutnoj potrazi za istinom i slobodom. To formira savjest učenika, njihova vjerovanja, vrijednosti, stavove, i njihov cjelokupni način razmišljanja.

Najveći izazov za nastavnika u ovoj fazi paradigme učenja je postaviti pitanja koja će proširiti učeničku svijest i potaknuti ih da razmotre stajališta drugih, osobito siromašnih.

Razmatranje potiče poučavanje koje je personalizirano i aktivira učenika i čiji je cilj ne samo upijanje materije nego i razvoj osobe. U ignacijanskoj tradiciji odgoja i obrazovanja, ovi su pojmovi osobito značajni jer izražavaju način napredovanja koji je učinkovitiji u vođenju učenika ne samo u poniranju duboko u samu materiju nego i u traženju smisla u životu, te stvaranju osobnih mogućnosti (npr. djelovati) u skladu s općom vizijom svijeta.

6.2.4. Djelovanje

Za sv. Ignacija pravi test ljubavi je što netko čini, a ne što govori: „Ljubav se pokazuje djelima, ne riječima.“ Prvi Isusovci su najviše brinuli za formaciju stavova, vrijednosti, ideala učenika prema čemu bi donosili odluke o onome što je trebalo učiniti. Sv. Ignacije je želio da isusovačke škole formiraju mlade ljude koji bi mogli i htjeli doprinostiti intelektualno i učinkovito dobrobiti društva.

Razmatranje se razvija i sazrijeva jedino ako potiče na odluku i predanost. Sv.

Ignacije ne traži bilo kakvo djelovanje ili predanost. Poštujući ljudsku slobodu, on teži poticanju odluke i predanosti za *magis – bolje* služenje Bogu i našim sestrama i braći.

Proces isusovačkog odgoja i obrazovanja vodi kod učenika do pravljenja unutarnjih izbora koji se manifestiraju prema van. Učenik izabire istinu učiniti svojom vlastitom, dok ostaje otvoren za ono kamo istina može odvesti. S vremenom, ta značenja, stavovi, vrijednosti koje su internalizirane potiču učenika na djelovanje, da učini nešto u skladu sa svojim novim uvjerenjima.

Nastavnici u isusovačkim školama moraju imati veliko povjerenje da su njihovi učenici pozvani da budu vođe u njihovom svijetu. Oslobođeni od okova ideologije i nesigurnosti, nastavnici su pozvani upoznati ih s potpunijom vizijom značenja ljudskosti/čovječnosti i opremiti ih za služenje njihovoj braći i sestrama, osjetljive na i duboko brinući za korištenje svoga utjecaja za ispravljanje društvenih nepravdi, te unijeti cjelovite vrijednosti u njihov profesionalni, društveni i privatni život. Primjer nastavnikove vlastite društvene osjetljivosti i brige bit će glavni izvor inspiracije za njegove učenike.

Isusovačka odgojno-obrazovna tradicija oduvijek je posebno isticala da primjereni kriterij za uspjeh u isusovačkim školama nije jednostavno ovladavanje poučcima, formulama, filozofijama i sličnim. Test je u djelima, ne riječima. Što će naši učenici učiniti s ovlastima koje im daje njihov odgoj i obrazovanje?

6.2.5. Vrednovanje

Svi nastavnici znaju da je važno s vremena na vrijeme ocijeniti učenikov napredak u akademskim postignućima. Povremeno testiranje potiče i nastavnika i učenika na intelektualni rast i upozorava na manjkavosti kod kojih je nužan daljnji rad. Ovakva povratna informacija također pruža posebnu priliku za individualizirano poticanje i savjetovanje za akademski napredak svakog učenika.

Ignacijanska pedagogija ima za cilj formaciju koja uključuje, ali i nadilazi akademsko umijeće.

Mi se ovdje brinemo za cjelokupni rast učenika kao muškaraca i žena za druge. Povremeno vrednovanje rasta učenika, kao osoba za druge, u njihovim stavovima, prioritetima i djelima je vrlo bitno. To za nastavnika može biti privilegiran trenutak kako

bi i ohrabrio i čestitao učeniku za učinjen napredak, ali i prilika za poticanje daljnjeg razmatranja slijepih točaka ili nedostataka u učenikovom stavu.

6.2.6. Važnost vrijednosti

Ne postoji odgoj i obrazovanje koji isključuje vrijednosti. Svaka akademska disciplina, ako je iskrena sama prema sebi, vrlo je svjesna da vrijednosti koje prenosi ovise o njezinim pretpostavkama o ljudskoj osobi i ljudskom društvu. Svako poučavanje prenosi vrijednosti, a te vrijednosti mogu primjerice promicati pravdu, ili se djelomično ili potpuno razilaziti od misije Družbe Isusove.

Nastavnicima u isusovačkoj školi je cilj formirati kompletnu osobu. Oni su pred izazovom da ucrtaju put i primjene pedagogiju koja će pomoći našim učenicima da točno shvate (*magis*) potpuniju istinu i ljudski dublji smisao njihovog učenja kako bi učinkovitije (*magis*) mogli doprinijeti izlječenju ljudske obitelji, gradeći svijet koji je (*magis*) čovječniji i (*magis*) božanstveniji.

Stalna interakcija konteksta, iskustva, razmatranja, djelovanja i vrednovanja pruža nam pedagoški model koji je relevantan za našu kulturu i vrijeme. To je pažljivo promišljen način koji proizlazi iz načela ignacijanske duhovnosti i isusovačkog odgoja i obrazovanja. On dosljedno podržava važnost i integritet međusobnog odnosa nastavnika, učenika i materije unutar realnog konteksta u kojem oni žive. Najvažnije je što on pristupa stvarnosti kao i idealima poučavanja na praktične i sustavne načine dok istovremeno nudi radikalna sredstva koja su nam potrebna kako bismo ispunili svoju odgojno-obrazovnu misiju formiranja mladića i djevojaka za druge.

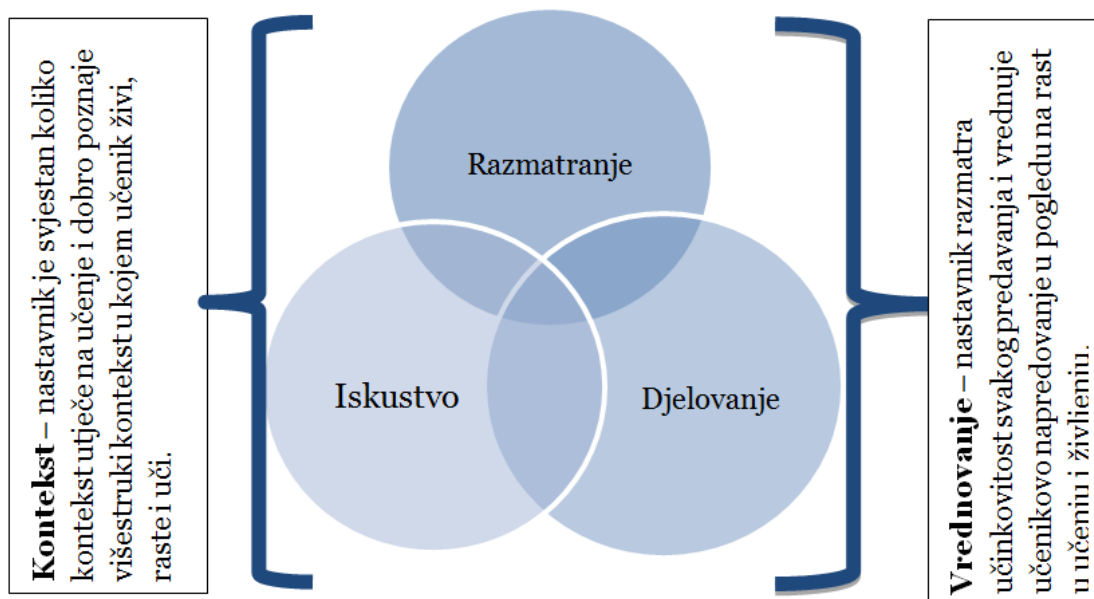
Ignacijanska pedagoška paradigma obećava pomoći nastavnicima da postanu bolji nastavnici obogaćujući sadržaj i strukturu onoga što poučavaju. Dopušta nastavnicima da očekuju više od učenika, da ih pozovu na preuzimanje veće odgovornosti za svoje vlastito učenje i budu aktivniji pri učenju. Razmatranje bi uvijek trebalo voditi prema boljem razumijevanju života drugih, i djelovanja, politika i struktura koje pomažu ili ometaju zajednički rast članova ljudske obitelji.

U našoj trenutnoj misiji, temeljna pedagogija sv. Ignacija može biti neizmjerena pomoć u osvajanju umova i srca nove generacije, jer je ignacijanska pedagogija usmjerena

na formaciju cijele osobe, srca, uma i volje, ne samo intelekta.

Naš uspjeh nikada neće doseći ideal. Ali težnja ka tom idealu, veća slava Božja, je ono što je oduvijek bilo zaštitni znak isusovačke djelatnosti.

Ignacijanska pedagoška paradigma **Model za poučavanje i učenje u isusovačkoj školi**

Iskustvo – nastavnik polazi od iskustva učenika, tražeći da iznesu ono što znaju, osjećaju i vjeruju, i dajući im novi jezik i sredstva za izražavanje kako bi oplemenili i jasno izrazili svoje iskustvo. Nastavnik također doprinosi svojim vlastitim iskustvom ne dopuštajući da ono umanjuje vrijednost vlastitoga iskustva učenika.

Razmatranje – je u srcu ignacijanskog modela. Riječ je o pažljivom odnosu prema iskustvu i nadograđivanju na njega, otkrivajući nove stvari, usvajajući nova znanja i vještine, produbljujući razumijevanje, te nadodajući detalje i istinu slici koju učenici imaju o svemiru, ljudskim bićima i sebi samima.

Djelovanje – u isusovačkom odgoju i obrazovanju, učenje vodi ka djelovanju. Nastavnici pružaju maštovite i privlačne mogućnosti kako bi učenici isprobali nove vještine, koristili nova znanja, vježbali nove načine izražavanja sebe, svojih vjerovanja, vrijednosti i pitanja. Kroz djelovanje, ukorijenjeno u razmatranje iskustva, učenici počinju razvijati vjerodostojnu i koherentnu viziju svijeta i njihovoga mjesta u njemu. Prije svega, oni postaju 'muškarci i žene za druge', posrednici promjene koji će, u manjoj ili većoj mjeri, učiniti svijet boljim mjestom.

6.3. Odgojno-obrazovne ponude

Takva se pedagogija ostvaruje kroz raznovrsne odgojno-obrazovne ponude vjerskih, kulturnih i sportskih aktivnosti.

6.3.1. Vjerske aktivnosti - Vjersko oblikovanje

Isusovački odgoj i obrazovanje posvećeni su vjerskom razvoju svih učenika. Oni će primiti upute o temeljnim istinama svoje vjere.

Za kršćanske učenike, ovo uključuje poznavanje Biblije, osobito Evanđelja. Za katoličke učenike isusovački odgoj i obrazovanje nude znanje i ljubav prema Crkvi i sakramentima, kao i povlaštenu priliku da susretnu Krista. Na načine primjerene školskoj ustanovi, konkretna iskustva crkvenoga života dostupna su svim učenicima, putem sudjelovanja u crkvenim projektima i aktivnostima.

Budući da svaki program u školi može služiti kao sredstvo za otkrivanje Boga, svi profesori dijele jednaku odgovornost za religijsku dimenziju škole. Međutim, povezujući čimbenik u procesu otkrivanja Boga i razumijevanja pravog smisla ljudskoga života je teologija koja se predočava kroz vjersko i duhovno obrazovanje. Vjersko i duhovno oblikovanje sastavni je dio isusovačkog odgoja i obrazovanja; ono nije pridodano ni odvojeno od obrazovnog procesa.

Isusovački odgoj i obrazovanje pokušavaju u svakoj osobi njegovati kreativni Duh na djelu, nudeći priliku da se vjerom odgovori Bogu, imajući pri tome na umu da se vjera ne može nametnuti. U svim razredima, školskoj klimi i ponajviše u propisanim satima vjeronauka, ulaže se svaki napor da se odaziv Bogu u vjeri predoči kao nešto posve ljudsko, a ne protivno razumu, kao i da se razvijaju te vrijednosti koje se mogu oduprijeti svjetovnosti modernoga života.

Svaki aspekt odgojno-obrazovnog procesa može u konačnici dovesti do slavljenja Boga prisutnog i djelotvornog u stvaranju te do dubokog poštovanja prema stvaranju budući da ono odražava Boga. Bogoslužje i slavljenje Boga dijelovi su života školske zajednice; oni se izražavaju osobnom molitvom i prigodnim društvenim oblicima bogoslužja. Intelektualni, maštoviti i afektivni, kreativni i tjelesni razvoj svakog učenika, zajedno s osjećajem radoznalosti koji su dio svakog kolegija, kao i života škole u cijelosti,

svi zajedno mogu pomoći učenicima da otkriju Boga, aktivnoga u povijesti i u stvaranju.

Isusovačka škola potiče i pomaže svakom učeniku odgovoriti na vlastiti Božji poziv, poziv za služenje u osobnom i profesionalnom životu, bilo u bračnom, vjerskom ili svećeničkom ili samačkom životu.

Vjerski odnos s Bogom jednako je zajednički kao i osobni; obrazovna zajednica u isusovačkoj školi ujedinjena je vezama koje su više nego samo ljudske: to je zajednica vjere i izražava vjeru kroz prigodna vjerska i duhovna slavlja. Za katolike, Euharistija je slavlje vjerske zajednice usredotočene na Krista.

Katolički članovi obrazovne zajednice primaju i slave Božji oprost pun ljubavi u sakramentu pomirenja. Ovisno o lokalnim uvjetima, isusovačka škola priprema učenike, a također i odrasle, na primanje drugih sakramenata.

Pokornost Krista prema svome Ocu dovela ga je do potpune predanosti služenju drugima; odnos s Bogom nužno uključuje i odnos s drugim osobama. Isusovački odgoj i obrazovanje ističu vjeru koja je usredotočena na povijesnu osobu Isusa Krista, koja stoga vodi ka obvezi da ga oponašamo kao „čovjeka u službi drugih.“

Sadržaj: Misa zaziva Duha Svetoga, školsko hodočašće u Aljmaš, Misa zornica, duhovna priprava za Božić, Misa pepelnica, školski Križni put, Misa za svetkovinu sv. Josipa – nebeskog zaštitnika Isusovačke klasične gimnazije, duhovna priprava za Uskrs, Misa zahvalnica, duhovne obnove učenika pojedinih razreda u rezidenciji Družbe Isusove.

6.3.2. Kulturne aktivnosti

Organiziraju se ove kulturne aktivnosti: Dani kruha 2015. – Dani zahvalnosti za plodove zemlje, Božićna priredba, „Škole - partneri budućnosti“ – projekt u suradnji s Goethe institutom, Dan otvorenih vrata 2016., Festival klasičnih jezika i antičke civilizacije, Učiti kako učiti, Posjet udruzi za terapijsko jahanje MOGU, “Domovinski rat u Istočnoj Slavoniji”, Posjet sajmu knjiga i učila Interliber u Zagrebu, Posjete likovnim izložbama, Ekskurzija učenika 1. Razreda, Ekskurzija učenika 2. Razreda, Maturalna ekskurzija u Grčku. One trebaju ići za formativnim znanjem koje bi imalo orijentativno značenje za učenika, tj. koje bi ga osposobilo za vlastite izbore i za izražavanje vlastitog bogatstva talenata i originalnosti.

6.3.3. Sportsko-rekreativne aktivnosti:

Zajednički izlet učenika (Emaus) 1. Razreda – sportska nadmetanja razreda.

Redovita školska natjecanja te turnir više sportova na Dan škole.

6.2. Preventivni rad s učenicima

PODRUČJE DJELOVANJA	AKTIVNO PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA UČENIKA
	<ul style="list-style-type: none">a) gledanje filmova u RDI – svaki četvrtakb) školska druženja (početak škole, sv. Nikola, Valentinovo, Srce Isusovo)c) izvanškolske aktivnosti tijekom školskih praznika – ljetni kamp Modrave, ljetno u Taize-u, susret katoličke mladeži
PODRUČJE DJELOVANJA	DUHOVNI PROGRAM ŠKOLE
	<ul style="list-style-type: none">a) Svete mise prigodom vjerskih blagdana, početka i završetka šk. godineb) školska hodočašćac) volontersko-molitveni vikend za svaki razred – 1 puta godišnjed) pobožnost prvih petaka – prvi petak u mjesecue) klanjanje za učenike i profesore – prva srijeda u mjesecuf) duhovna priprava učenika za Božić i Uskrs
PODRUČJE DJELOVANJA	RAZRED KAO ZAJEDNICA
	<ul style="list-style-type: none">a) teme / radionice na SRO (Sukob i nenasilno rješavanje sukoba, Kako komuniciramo, Tajni prijatelj, Pomozimo drugome, Razlike i sličnosti, Zdrava prehrana, Kockanje i kladenje adolescenata, Na pragu punoljetnosti, Prevencija nasilja na internetu, Neprimjereno ponašanje u školi i dr.)b) uređenje panoa povodom obilježavanja značajnih datumac) nenajavljeno testiranje na psihoaktivne tvari (za učenike 1.-4. razreda) u suradnji s Centrom za prevenciju ovisnosti u Osijekud) razredni izleti i ekskurzije

6.4.1. Trajna prisutnost

Dežurstvo profesore na hodniku za vrijeme odmora u redovitim zaduženjima je škole.

6.5. Odgojni autoritet i pravila

Važan aspekt, a ujedno i najosjetljiviji dio odgoja čini prava ravnoteža između slobode i discipline, što se ponekad čini da ugrožava jedno drugo. Ako se i u najmanjim dnevnim starima ne primjenjuju pravilni obrasci ponašanja, karakter učenika se neće moći ispravno formirati i teže će se biti spreman suočiti s izazovima koji će doći u budućnosti.

Kvalitetan odgoj podrazumijeva učenje korištenjem pravog značenja slobode.

Zbog toga se iz odgoja ne može isključiti autoritativnost koja čini mogućim provođenje autoriteta. To je plod iskustva i kompetentnosti, ali iznad svega zahtjeva prožimanje vlastitoga života i osobne uključenosti. Tek tada to postaje izraz prave ljubavi. Tek tada je odgojitelj svjedok prave istine i dobrote.

U odnosu s učiteljem učenik razumije vrijednost pravila koja treba poštivati. Pravila nisu usmjerena sama na sebe nego su postavljena kako bi na najbolji mogući način mogli dijeliti bogatstvo osobnog i zajedničkog života.

6.6. Oporavak i osnaživanje

Odgojni i obrazovni rad treba obilježavati i prilagodljivost koja će omogućavati prilagodbu konkretnim situacijama koje se događaju u razredu i svakom pojedinom učeniku. Samim time stručna služba organizira radionice i vježbe kojima želi potaknuti učenike na vrednovanje dobrih odnosa, poštivanja jedni drugih, razvoju socio-emocionalnih vještina a sve to utemeljeno na evanđeoskoj poruci ljubavi.

Također je važno sve ovo uzeti u obzir kod određivanja mjera za oporavak i osnaživanje učenika koji imaju problema u ponašanju, razvoju ili kojih drugih problema s kojima su učitelji/nastavnici i škola upoznati radi jasnoće postupanja u prekršajnim situacijama.

6.6.1. Pedagoške mjere

Pedagoške mjere usklađene su s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera koje je donio Ministar znanosti obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

6.6.2. Radionice

Prigodne radionice organizira stručna služba u suradnji s stručnim osobama te se provode na satovima razrednih odjela ili prigodno izvan nastave.

6.7. Vrednovanje

Praćenje odgojnoga ciklusa svakako treba završiti s vrednovanjem. Svaki ozbiljan posao zahtjeva dobru pripremu te razne faze koje se odvijaju unutar određenoga programa te, na kraju, završava vrednovanjem. U toj stavci iznose se sve faze odgojno-

obrazovnog procesa zajedno s ciljevima koje smo postavili na početku te se promatra i ocjenjuje postignuto kako bi sljedeća faza bila još bolja. U odgojno-obrazovnom procesu odgovornost vrednovanja pripada učiteljima koji na ovaj način, isto tako podučavaju učenike kako da završe neki posao. Kao što učitelj/nastavnik postavlja ciljeve na početku svoga rada tako to treba tražiti i od učenika. Učitelj/nastavnik ima komponente po kojima vrednuje svakog učenika tako i učenik treba dobiti parametre koje vrednuje kod učitelja/nastavnika. Tako učitelj/nastavnik pokazuje interes prema svom učeniku jer dopušta da on vrednuje način na koji radi. Ovdje se ne traži suđenje osobi nego vrednovanje njezinoga rada, iskustvenog učenja. Zato se za takvo vrednovanje pripremaju objektivni čimbenici koje će svaki učenik moći vrednovati.

Naša škola priprema vrednovanja za učenike i nastavnike međusobno te vrednovanje škole od strane roditelja. Svakako da je vrednovanje složena stvar te ne može biti samo rezultat aritmetičke sredine, zato stručni tim škole u svojoj mjerodavnosti vrednuje proces napredovanja koji svaki učenik ostvari od svoga dolaska u školu do kraja školske godine. Vrednovanja koje rade učitelji, roditelji dobivaju dva puta godišnje (polugodište i kraj godine) zajedno s ocjenama.

6.7.1. Izvještaji na polugodištu i na kraju školske godine

Preporučuje se da katolička škola izradi svoj sustav praćenja svakoga pojedinog učenika kako bi roditelj dobio izvješće ne samo o znanju koje učenik usvaja, nego i o odgojnoj dimenziji koja je jednako važna kao i znanje. Praćenje učenika i na toj razini omogućava cjelovit pristup odgoju jer će i roditelj i razrednik imati cjelovit uvid u sve dimenzije razvoja bitne za praćenje učenika. To se posebno odnosi na predmetnu nastavu gdje je više sudionika u odgojno-obrazovnom radu s učenicima.

6.5.2. Ankete o učiteljima i stručnoj službi

Kako bi učenici naučili vrednovati ono što primaju i od koga primaju, dobro je napraviti jedanput godišnje analizu rada svih zaduženih u odgojno-obrazovnom procesu. Izrada anketa za vrednovanje treba biti prepuštena stručnjacima na tom području (primjerice školskim psiholozima) koji u suradnji s Vijećem odgojno-obrazovne zajednice trebaju definirati parametre važne za vrednovanje. Učenike svakako treba uputiti u važnost i značenje jednog takvog pristupa jer nisu samo nastavnici koji ocjenjuju njih nego

oni uče i usvajaju kako procjenjivati kvalitetu rada s njima samima. To ih podučava odgovornosti i ozbiljnom pristupu svakom predmetu koji slušaju.

6.6. Suradnja s drugim (katoličkim) školama

Suradnja između katoličkih škola na nadbiskupijskom i nacionalnom planu traži dobro cijele ljudske zajednice. Jača koordinacija i zajednički rad urodit će i obilnijim plodom. Škole su pozvane podijeliti među sobom razna područja istraživanja, priopćavajući jedne drugima svoja otkrića i razvijajući sve inicijative koje mogu doprinijeti većoj suradnji.

Prije svega važnost je stavljena na susrete katoličkih škola na nad/biskupijskoj razini kako bi se škole jedne nad/biskupije upoznale, izmjenjivale iskustva te si bile međusobna potpora. Susreti mogu biti formativnog, duhovnog ili rekreativnog karaktera a svrha im je jačanje svijesti pripadnosti mjesnoj crkvi koja je tu da se brine za sve navedeno.

6.6.1. Susreti katoličkih osnovnih i srednjih škola na biskupijskoj razini

Uvodi se običaj da se katoličke škole u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji odvijaju početkom listopada u Đakovu ili po dogovoru.

6.6.2. Susreti katoličkih škola na državnoj razini

Kada, gdje i kako trebao bi odrediti Nacionalni ured HBK za katoličke škole.

LITERATURA:

1. BENEDETTO XVI, Lettera alla diocesi e alla città di Roma sul compito urgente dell'educazione, Vatican, 21. siječnja 2008.,
http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/it/letters/2008/documents/hf_ben-xvi_let_20080121_educazione.html
2. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *Il laico testimone cattolico della fede nella scuola*, 1982.
3. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica*, 1977.
4. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica alle soglie del terzo millennio*, 1997.
5. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Gravissimum educationis*, u: *Dokumenti*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.
6. HBK, *Odredbe o katoličkim osnovnim i srednjim školama*, Zagreb, 2013.
7. KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, *Vjerska dimenzija odgoja u katoličkoj školi*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1989.
8. UFFICIO NAZIONALE PER L'EDUCAZIONE, LA SCUOLA E L'UNIVERSITA, *Essere insegnanti di scuola cattolica, Orientamenti operativi*, Roma, 2008.
9. ZAKONIK KANONSKOG PRAVA: proglašen vlašću pape Ivana Pavla II.: s izvorima, Glas Koncila, Zagreb, 1996.
10. SOCIETY OF JESUS, *The Characteristics of Jesuit Education*, Rome, 1986.
11. SOCIETY OF JESUS, *Ignatian Pedagogy – A Practical Approach*, Rome, 1993.